

REPUBLIKA E SHQIPËRISË
AUTORITETI I MBIKËQYRJES FINANCIARE
BORDI

RREGULLORE

PËR
TRAJTIMIN E DËMEVE QË MBULOHEN NGA KONTRATA E
SIGURIMIT TË DETYRUESHËM NË SEKTORIN E TRANSPORTIT

Miratuar me Vendimin e Bordit nr. 53, datë 25.06.2009

Ndryshuar me Vendimin e Bordit nr. 168, datë 13.12.2011

Ndryshuar me Vendimin e Bordit nr. 148, datë 20.11.2014

Ndryshuar me Vendimin e Bordit nr. 72, datë 04.04.2018

**Ndryshuar me Vendimin e Bordit nr. 91, datë 31.05.2019 (Hyn në fuqi me 1 korrik 2019)*

Kjo rregullore hartohet në bazë të nenit 13, të Ligjit nr. 10 076, datë 12.02.2009 “Për sigurimin e detyrueshëm në sektorin e transportit”, të pikës 3 të nenit 14, të Ligjit nr. 9572, datë 03.07.2006 “Për Autoritetin e Mbikëqyrjes Financiare”.

KREU I
Dispozita të përgjithshme

Neni 1
Objekti

1. Kjo rregullore përcakton rregullat dhe procedurat e trajtimit të dëmeve, që mbulohen nga kontrata e sigurimit:
 - a. Të pasagjerëve nga aksidentet në transportin publik;
 - b. Të përgjegjësisë së pronarit ose të përdoruesit të mjetit motorik, për dëme shkaktuar palëve të treta nga përdorimi i këtij mjeti;
 - c. Të përgjegjësisë së pronarit ose të përdoruesit të avionit, për dëme shkaktuar palëve të treta dhe pasagjerëve nga përdorimi i këtij avioni;
 - d. Të përgjegjësisë së pronarit ose të përdoruesit të mjetit lundrues, për dëme shkaktuar palëve të treta nga përdorimi i këtij mjeti;
2. Kjo rregullore është e detyrueshme për t’u zbatuar nga shoqëritë e sigurimit, Byroja Shqiptare e Sigurimit (BSHS), vlerësuesit e dëmeve në sigurime, strukturat e specializuar për trajtimin e dëmeve.
3. Termat e përdorur në këtë Rregullore janë në kuptim të Ligjit nr. 10 076, datë 12.02.2009 “Për sigurimin e detyrueshëm në sektorin e transportit”.

Neni 2

E drejta për dëmshpërblim

Çdo personi të cilit i është shkaktuar një dëm nga përdorimi i mjetit të transportit brenda territorit të Republikës së Shqipërisë ka të drejtë të kërkojë dëmshpërblim për humbjet apo dëmtimet e pësura që sipas rastit përbëhen nga:

a. Dëm pasuror:

- i. Dëm me pasojë vdekjen, dëmtime shëndetësore të përkohshme (të pjesshme/ të plotë) dhe të përhershme (të pjesshme/ të plotë);
- ii. Dëm material të lidhur me dëmtimin apo shkatërrimin e pronës.

b. Dëm jo pasuror:

Dëm biologjik;
Dëm moral;
Dëm ekzistencial.

KREU II

Procedura e trajtimit të dëmit që rrjedh nga kontrata e sigurimit të detyrueshëm të përgjegjësisë së pronarit të mjetit motorik

Neni 3

Paraqitja e kërkesës për dëmshpërblim

1. Pala e dëmtuar ka të drejtë të paraqesë kërkesën për dëmshpërblim:

- a. Te siguruesi përgjegjës i pronarit të mjetit të transportit, me të cilin është shkaktuar aksidenti;
- b. Te siguruesi i drejtpërdrejtë, në rast aksidenti të dy mjeteve motorike të identifikuar dhe të siguruar me kontratë sigurimi të detyrueshëm për përgjegjësinë ndaj palëve të treta, në rast se midis shoqërive të sigurimit është lidhur një marrëveshje;
- c. Te shoqëritë e sigurimit të autorizuar si trajtues dëmsh, në rast se mjete i transportit shkaktar i aksidentit, është i pasiguruar apo i paidentifikuar;

2. Kërkesa për dëmshpërblim paraqitet me shkrim, ndërsa njoftimi i ngjarjes së sigurimit mund të bëhet me shkrim ose në mënyrë elektronike.

2.1 *Për qëllim të këtij neni, data e marrjes së kërkesës për dëmshpërblim quhet data e depozitimit të kërkesës së bashku me dokumentacionin e plotë shoqërues.

2.2 *Në rastet kur kërkesa e paraqitur nuk është e plotë, shoqëria e sigurimit i drejtohet paraqitësit të kërkesës me shkrim brenda 8 ditëve pas pranimit të kërkesës dhe kërkon plotësimin e dokumentacionit.

3. Kërkesa për dëmshpërblim është formular standard i shoqërisë së sigurimit, që i jepet palës së dëmtuar për ta plotësuar në rast dëmi. Shoqëria e sigurimit publikon formatin e kërkesës dhe në faqen zyrtare të internetit.

4. Paraqitja e kërkesës për dëmshpërblim bëhet brenda një periudhe prej 2 viteve nga data e ndodhjes së aksidentit, me përjashtim të sigurimit të detyrueshëm të përgjegjësisë së pronarëve të avionëve për dëme të shkaktuara palëve të treta.

5. Kërkesa për dëmshpërblim protokollohet dhe regjistrohet menjëherë në Regjistrin Elektronik të Dëmeve.
6. Pala e dëmtuar nuk është e detyruar të përsërisë kërkesën për dëmshpërblim, në rast se identifikohet shoqëria e sigurimit të mjetit shkaktar të aksidentit. Në këtë rast shoqëria e sigurimit që disponon kërkesën për dëmshpërblim e dërgon atë te shoqëria e sigurimit të mjetit shkaktar të dëmit, brenda 3 ditëve kalendarike nga data e identifikimit të shoqërisë së sigurimit përgjegjëse. Kjo e fundit njofton palën e dëmtuar për marrjen e kërkesës për dëmshpërblim.

Neni 4

Hapja e dosjes së dëmit

1. Shoqëria e sigurimit, bën regjistrimin e kërkesës për dëmshpërblim nga pala e dëmtuar dhe hap dosjen e dëmit.
2. Shoqëria e sigurimit hap dosje të veçantë të dëmit për çdo person, mjet transporti apo pronë të dëmtuar në një aksident.
3. Shoqëria e sigurimit është e detyruar:
 - a. Të pajisë palën e dëmtuar me numrin e regjistrimit të kërkesës për dëmshpërblim. Ky numër shërben si vërtetim se pala e dëmtuar që ka paraqitur një kërkesë të tillë është regjistruar;
 - b. Të pajisë palën e dëmtuar me një formular që përmban udhëzime, instruksione dhe listën e dokumenteve të nevojshme për plotësimin e dosjes së dëmit si dhe çdo informacion tjetër që ka lidhje me trajtimin e dosjes së dëmit;
 - c. Të raportojë në regjistrin elektronik të dëmeve sipas rregullave të përcaktuara në Rregulloren nr. 36, datë 30.04.2009 "Për regjistrin elektronik të dëmeve të sigurimeve të detyrueshme motorike" brenda 1 dite pune nga momenti i hapjes së dosjes së dëmit.
4. Siguruesi përgjegjës është i detyruar të trajtojë çdo kërkesë për dëmshpërblim që rrjedh nga kontrata e sigurimit të detyrueshëm në sektorin e transportit.
5. Në momentin e hapjes, dosja e dëmit përmban:
 - a. Elementët e identifikimit të dosjes (numri i dosjes, kodi i degës ku hapet dosja, data dhe vendi i aksidentit);
 - b. Elementët e identifikimit të palës së dëmtuar (emër, mbiemër, adresa, nr tel/ të dhëna për mjetin e dëmtuar/ të dhëna identifikuese të pronës së dëmtuar, të dhëna për policën e sigurimit;
 - c. Elementët e identifikimit të shkaktarit të dëmit (ID, emër, mbiemër, adresa, nr. tel, elementët e policës së sigurimit, përfshirë dhe një kopje e saj), në rast se shkaktari është pronari i mjetit të transportit., nr. tel, elementët e policës së sigurimit, përfshirë dhe një kopje e saj).
 - d. Elementët e identifikimit të pronarit të mjetit shkaktar të dëmit (ID, emër, mbiemër, adresa, nr. tel, elementët e policës së sigurimit, përfshirë dhe një kopje e saj) në rast se shkaktari është drejtues i ndryshëm nga pronari i mjetit të transportit.

6. Shoqëritë e sigurimit gjatë administrimit të të dhënave personale të subjekteve zbatojnë detyrimet që rrjedhin nga Ligji nr. 9887, datë 10.03.2008 “Për mbrojtjen e të dhënave personale.

Neni 5

Refuzimi i dëmshpërblimit

1. Në rastin e refuzimit të kërkesës për dëmshpërblim, shoqëria e sigurimit është e detyruar të njoftojë me shkrim palën e dëmtuar për refuzimin dhe shkaqet ligjore që çojnë në këtë refuzim.
2. Pavarësisht se kërkesa për dëmshpërblim është refuzuar, shoqëria e sigurimit fillon procedurën e trajtimit të dëmit, nëse pala e dëmtuar paraqet prova të reja të kërkuara nga shoqëria e sigurimit përpara përfundimit të afatit të parashkrimit parashikuar në Kodin Civil.

Neni 6

Afatet e trajtimit të kërkesës për dëmshpërblim

Siguruesi përgjegjës është i detyruar të trajtojë kërkesën për dëmshpërblim dhe të njoftojë për masën e dëmshpërblimit apo për refuzimin e kërkesës për dëmshpërblim:

- a. Për dëme jo pasurore, brenda 90 ditëve nga data e plotësimit të dokumentacionit që shoqëron kërkesën për dëmshpërblim;
- b. Për dëme pasurore, brenda 30 ditëve kalendarike nga data e marrjes së kërkesës për dëmshpërblim;
- c. Për dëme materiale, ku shkalla e dëmtimit është e vogël, dhe vlerësohet deri në 100,000 lekë, sipas parashikimeve të germës a) të nenit 25 të kësaj rregulloreje, afati i trajtimit të kërkesës për dëmshpërblim të jetë brenda 14 ditëve nga data e marrjes së kërkesës për dëmshpërblim;

*Në përfundim të trajtimit të kërkesës për dëmshpërblim:

- Në rast pranimit të kërkesës, shoqëria e sigurimit duhet të njoftojë palën e dëmtuar për masën e dëmshpërblimit të vlerësuar prej saj;
- Në rast refuzimi të kërkesës, shoqëria e sigurimit duhet të njoftojë me shkrim palën e dëmtuar për refuzimin dhe shkaqet ligjore, që çojnë në këtë refuzim.

Shoqëria e sigurimit do të kryejë pagesën e dëmshpërblimit brenda 14 ditëve pas përfundimit të afatit të trajtimit të dëmit dhe nënshkrimit të deklaratës së pranimit të dëmshpërblimit.

c/1. Njoftimi për masën e dëmshpërblimit apo për refuzimin e kërkesës për dëmshpërblim do të bëhet për çdo rast me shkrim, duke e dërguar në adresën e palës së dëmtuar nëpërmjet organeve postare si letër rekomande ose në adresën elektronike apo me mesazh në numrin e telefonit në rastet kur këto jepen nga kërkuuesi i dëmshpërblimit në formularin e kërkesës për dëmshpërblim.

- d. *Në rast të mosrespektimit të afateve të përcaktuara në këtë nen, palës së dëmtuar i lind e drejta e përfitimit të interesit të pagueshëm për çdo ditë vonesë në shlyerjen e dëmshpërblimit nga siguruesi përgjegjës.

Neni 7

Dokumentacioni i dosjes së dëmit

Dokumentacioni i dosjes së dëmit që rrjedh nga kontrata e sigurimit të detyrueshëm të përgjegjësisë së pronarit të mjetit motorik për dëme që u shkaktohen palëve të treta nga përdorimi i këtij mjeti përmban dokumente të përgjithshme dhe dokumente specifike të ndara:

- a. Për dëme shëndetësore;
- b. Për dëme materiale;
- c. Për dëme jo pasurore.

Neni 8

Dokumentet për dëme shëndetësore

Dokumentet për dëmet shëndetësore ndahen si më poshtë:

1. Dokumente të Përgjithshme:

- a. Njoftimi/kërkesa e palës së dëmtuar për dëmshpërblim e regjistruar pranë shoqërisë së sigurimit;

Pala e dëmtuar duhet të plotësojë të gjitha hapësirat e njoftim kërkesës për dëmshpërblim, sipas formatit të miratuar nga shoqëria e sigurimit. Gjithashtu të shpjegojë me hollësi rrethanat e ngjarjes.

- b. Konfirmimi i mbulimit në sigurim nga shoqëria e sigurimit, të mjetit shkaktar të dëmit;

Konfirmimi i mbulimit në sigurim të mjetit shkaktar të dëmit, bëhet nga shoqëria e sigurimit dhe shoqërohet me policën e sigurimit të mjetit shkaktar të dëmit.

- c. Formulari i Vërtetimit miqësor të ngjarjes;

Formulari i Vërtetimit miqësor të ngjarjes (sipas formatit të miratuar nga Autoriteti), duhet të paraqitet nga pala e dëmtuar. Formulari duhet të plotësohet me korrektësi dhe besnikëri nga pjesëmarrësit në aksident dhe të jetë i nënshkruar nga këto pjesëmarrës.

- d. Proces verbali i konstatimit të shkeljes nga Policia Rrugore për ngjarjen;

Proces verbali i konstatimit të shkeljes nga Policia Rrugore është dokumenti i cili përcakton përgjegjësinë e drejtuesit të mjetit shkaktar të dëmit.

Proces verbali i konstatimit të shkeljes nga Policia Rrugore konsiderohet i rregullt kur ai është lëshuar në përputhje me dispozitat e Kodit Rrugor.

- e. Vendimi i Prokurorisë për ngjarjen, kur në aksident rezultojnë vdekje dhe/ose plagosje të rënda;
- f. Vendimi i formës së prerë i Gjykatës për përgjegjësitë në aksident, kur njëri nga drejtuesit e mjeteve motorike të përfshirë në aksident rezulton me vdekje ose plagosje të rëndë, ose vendimi i prokurorisë kur çështja është pushuar.

2. Dokumentet specifike

- a. Certifikata familjare dhe Letër Njoftimi / ID;

Certifikata familjare e personit të dëmtuar, në rastin e paaftësisë së përhershme (pjesore ose totale) dhe të përkohshme, duhet të jetë sipas formatit zyrtar, e nënshkruar dhe e vëlosur nga organi kompetent.

- b. Vërtetimi i të ardhurave neto personale për tre vitet e fundit;

Vërtetimi i të ardhurave neto personale për tre vitet e fundit (duke filluar nga data e aksidentit), i detajuar për çdo muaj duhet të lëshohet nga punëdhënësi dhe të konfirmohet nga organet e sigurimeve shoqërore ose tatim taksa.

3. Për dëme shëndetësore me pasojë vdekje, përveç atyre të parashikuara në pikën 1 dhe 2 të këtij neni do të përfshihen edhe dokumentet e mëposhtme:

- a. Skeda e vdekjes;
- b. Certifikata e vdekjes;
- c. Vendimi i Gjykatës për përcaktimin e trashëgimtareve të të ndjerit.

4. Për dëme shëndetësore me paaftësi të përhershme përveç atyre të parashikuara në pikën 1 dhe 2 të këtij neni do të përfshihen edhe dokumentet e mëposhtme:

- a. Raporti i paaftësisë së përhershme për punë i cili duhet të shprehë në përqindje masën e paaftësisë, duke u bazuar në tabelën “Shkalla e humbjes së paaftësisë së përhershme në punë”;
- b. Radiografi/ Skaner/ Rezonancë manjetike/epikrizë/anamezë, fletështrimi dhe fletëdalja nga spitali dhe çdo dokument tjetër që ndihmon në vlerësimin e dëmit i lëshuar nga organet kompetente.

5. Për dëme shëndetësore me paaftësi të përkohshme përveç atyre të parashikuara në pikën 1 dhe 2 të këtij neni do të përfshihet edhe raporti i paaftësisë së përkohshme, i cili duhet të jetë sipas Modelarit Tip të lëshuar nga organi kompetent.

Neni 9

Dokumentet për dëme materiale

Dokumentet për dëmet materiale ndahen si më poshtë:

1. Dokumente të Përgjithshme:

- a. Njoftimi/kërkesa e palës së dëmtuar për dëmshpërblim e regjistruar pranë shoqërisë së sigurimit;

Pala e dëmtuar duhet të plotësojë të gjitha hapësirat e njoftim kërkesës për dëmshpërblim, sipas formatit të miratuar nga shoqëria e sigurimit. Gjithashtu të shpjegojë me hollësi rethanat e ngjarjes.

- b. Konfirmimi i mbulimit në sigurim nga shoqëria e sigurimit, të mjetit shkaktar të dëmit;

Konfirmimi i mbulimit në sigurim të mjetit shkaktar të dëmit, bëhet nga shoqëria e sigurimit dhe shoqërohet me kopje të policës së sigurimit të mjetit shkaktar të dëmit.

- c. Formulari i Vërtetimit miqësor të ngjarjes;

Formulari i Vërtetimit miqësor të ngjarjes (sipas formatit të miratuar nga Autoriteti), duhet të paraqitet nga pala e dëmtuar. Formulari duhet të plotësohet me korrektësi dhe besnikëri nga pjesëmarrësit në aksident dhe të jetë i nënshkruar nga këto pjesëmarrës.

- d. Proces verbali i konstatimit të shkeljes nga Policia Rrugore për ngjarjen;

Proces verbali i konstatimit të shkeljes nga Policia Rrugore konsiderohet i rregullt kur ai është lëshuar në përputhje me dispozitat e Kodit Rrugor.

- e. Vendimi i Prokurorisë për ngjarjen, kur në aksident rezultojnë vdekje dhe/ose plagosje të rënda;
- f. Vendimi i formës së prerë i gjykatës (për përgjegjësitë në aksident, kur njëri nga drejtuesit e mjeteve motorike të përfshirë në aksident rezulton me vdekje ose plagosje të rëndë), ose vendimi i prokurorisë kur çështja është pushuar.

2. Dokumentet specifike

- a. Dokumenti i pronësisë së mjetit ose objektit të dëmtuar;
- b. Akt ekspertimi i dëmit.

Akt Ekspertimi i dëmit duhet të hartohet nga specialisti i shoqërisë së sigurimit në vendndodhjen e objektit të dëmtuar, në prani dhe të palës së dëmtuar ose të përfaqësuesit të tij.

Akti i Ekspertimit duhet të hartohet brenda 10 ditësh kalendarike nga data e njoftimit të aksidentit nga pala e dëmtuar.

Akt Ekspertimi i dëmit duhet të jetë i nënshkruar nga të dyja palët.

- c. Foto të mjetit shkaktar të dëmit;

Foto e mjetit shkaktar të dëmit, duhet të paraqesë në mënyrë të qartë targën dhe pjesët e dëmtuara si rrjedhojë e ngjarjes.

- d. Foto të mjetit ose objektit të dëmtuar;

Foto e mjetit ose objektit të dëmtuar duhet të bëhet nga shoqëria e sigurimit që hap dosjen e dëmit gjatë procesit të ekspertimit. Dosja e dëmit duhet të përmbajë jo më pak se 3 (tre) foto të mjetit/objektit të dëmtuar në pozicione të ndryshme. Në foto duhet të paraqiten

qartë pjesët e dëmtuara, si dhe në një nga fotot të pasqyrohet qartë pamja e përgjithshme e mjetit të dëmtuar së bashku me targën e tij.

Neni 10

Dokumentet specifike për dëme jo pasurore

Dokumentet specifike për dëme jo pasurore janë të njëjta me ato të parashikuara në pikat 3, 4 dhe 5 të nenit 8 të kësaj Rregulloreje.

Neni 11

Dokumente të tjera të dosjes së dëmit

Përveç sa është parashikuar në nenet 8 dhe 9 të kësaj rregulloreje, çdo dosje dëmi duhet të përmbajë edhe dokumentet e mëposhtme:

- a. Akt Vlerësimi i dëmit;

Akt Vlerësimi i dëmit kryhet nga vlerësuesi i dëmeve i licencuar nga Autoriteti i Mbikëqyrjes Financiare.

Në Akt Vlerësim do të përfshihen të gjitha elementët e domosdoshme që kërkojnë shpenzime.

- b. Relacion përmbledhës, ku pasqyrohet gjithë procesi, nga hapja e dosjes deri në përfundim. Në relacion duhet të përfshihet gjykimi për vërtetësinë e rastit të sigurimit;
- c. Deklarata e pranimi të dëmshpërblimit, e cila do të shërbejë si provë për pranimin e vlerës së dëmshpërblimit nga pala e dëmtuar;
- d. Dokumenti siç përcaktohet në nenin 6, germa c/1, që vërteton marrjen nga i dëmtuari të njoftimit për masën dëmshpërblimit apo për refuzimin e kërkesës për e dëmshpërblim.

Përveç sa është parashikuar në këtë nen, dosja e dëmit mund të përmbajë edhe dokumenta të tjera plotësuese që lidhen me trajtimin e dosjes së dëmit.

Kreu III

Metodologjia e përlllogaritjes së dëmit shëndetësor

Neni 12

Përlllogaritja e dëmit shëndetësor me pasojë vdekje

Përlllogaritja e dëmit shëndetësor me pasojë vdekje bëhet sipas kësaj formule:

$$D = (T_{ap} - K_{avnp} \times T_{ap}) \times K_{shk} \times K_{mdp}$$

Ku:

D – dëmshpërblimi;

T_{ap} – të ardhurat personale vjetore

K_{avnP} – koeficienti i të ardhurave për vetë nevojat e personit;

K_{shk} – koeficienti i shumës së kapitalizuar;

K_{mdp} – koeficienti i moshës së daljes në pension.

Neni 13

Llogaritja e të ardhurave personale

Si të ardhura personale do të konsiderohen:

Në rast se i ndjeri ka qenë në marrëdhënie punë do të merret mesatarja e të ardhurave neto të tre viteve të fundit para ditës së aksidentit, të lëshuara nga punëdhënësi dhe të konfirmuara nga organet e sigurimeve shoqërore ose tatim taksa.

Në rast se i ndjeri ka qenë pronar aktiviteti privat – do të merret deklarimi i të ardhurave neto të konfirmuara nga organet e Tatim Taksave/Sigurime Shoqërore, e llogaritur si mesatare për tre vitet më të fundit të punës.

Në rast se i ndjeri nuk ka qenë në marrëdhënie punë – do të konsiderohet vlera bruto e pagës minimale zyrtare në momentin e ndodhjes së aksidentit.

Në qoftë se i ndjeri ka qenë punëmarrës tek një punëdhënës i huaj apo shqiptar jashtë vendit, si e ardhur do të merret paga neto e punës e vitit të fundit apo certifikata e lëshuar për këtë qëllim nga punëdhënësi, e konfirmuar nga organet kompetente vendore.

Shuma e pensionit që ka marrë vitin e fundit, në qoftë se i ndjeri ka qenë në pension.

Neni 14

Koeficientët

1. Përqindja e të ardhurave për nevojat e vetë personit (K_{vaup}) do të jetë si më poshtë:
 - a. Kur i ndjeri ka patur në familje tre dhe mbi tre persona (pa të ndjerin) pjesa që do të zbritet është 30% e të ardhurave;
 - b. Kur i ndjeri ka patur në familje dy persona (pa të ndjerin) pjesa që do të zbritet është 40% e të ardhurave;
 - c. Kur i ndjeri ka patur në familje një person (pa të ndjerin) pjesa që do të zbritet është 50% e të ardhurave;
 - d. Kur i ndjeri ka qenë i vetëm në familje do të paguhet vetëm shpenzimet e varrimit. Këto shpenzime i paguhet subjektit që ka kryer shërbimet funerale ose shtetit;
 - e. Kur i ndjeri është nën moshën 16 vjeç, trashëgimtarët e tij do të dëmshpërblehen në shumën fikse prej 1,000,000 lekë;

- f. Në se trashëgimtarët e të ndjerit janë të mitur, dëmshpërblimi do të depozitohet në emër të tyre në një bankë të nivelit të dytë e cila operon në Republikën e Shqipërisë dhe shoqëria e sigurimit duhet të njoftojë me shkrim menjëherë, përfituesin e mësipërm.
 2. Koeficienti i shumës së kapitalizuar (Kshk) paraqitet në Tabelën Nr.1 “Koeficientët e llogaritjes së shumës së kapitalizuar”, bashkëngjitur kësaj rregulloreje.
 3. Koeficienti i moshës së daljes në pension.
- Në rast se i ndjeri ka qenë në marrëdhënie punë koeficienti i moshës së daljes në pension do të merret 0.90.
4. Koeficienti i moshës së daljes në pension, për të papunët do të merret 0.80.

Neni 15 **Shpenzimet e varrimit**

Në vlerën e dëmshpërblimit me pasojë vdekje do të shtohen edhe shpenzimet e varrimit në shumën fikse prej 250,000 lekë.

Neni 16 **Përlllogaritja e dëmit shëndetësor me pasojë paaftësinë e përhershme në punë (përkeqësim shëndeti)**

Përlllogaritja e dëmit shëndetësor me pasojë paaftësinë e përhershme në punë bëhet sipas kësaj formule:

$$D = T \times K_{ap} \times K_{shk} \times K_{mdp} \times K_{hap}$$

Ku

D – dëmshpërblimi;

ap – të ardhurat personale vjetore

shk – koeficienti i shumës së kapitalizuar;

mdp – koeficienti i moshës së daljes në pension;

K_{hap} – koeficienti i humbjes së aftësisë për punë.

Neni 17 **Llogaritja e të ardhurave personale dhe koficientët e përdorur në llogaritjeje**

1. Të ardhurat personale, koeficienti i shumës së kapitalizuar dhe koeficienti i moshës së daljes në pension janë të njëjta me përcaktimet e dhëna në nenet 13 dhe 14.

2. Për të dëmtuarit e mitur (deri në 16 vjeç) dhe të pa punë, si e ardhur vjetore do të merret vlera bruto e pagës minimale zyrtare në momentin e ndodhjes së aksidentit.

K

3. Koeficienti i humbjes së aftësisë për punë (*hap*) jepet nga KMCAP (Komisioni Mjekësor i Caktimit të Aftësisë për Punë) duke u mbështetur në Tabelën nr. 2 (shkalla e humbjes së aftësisë për punë), bashkangjitur kësaj Rregulloreje.
4. Nëse nuk ka ndonjë parashikim tjetër në legjislacionin në fuqi, kur i dëmtuari në momentin e ndodhjes së aksidentit është i papunë, koeficienti i humbjes së aftësisë për punë jepet nga Komisioni Mjekësor i ngritur pranë BSHS.
5. Për dëmtimet funksionale vendimi i KMCAP-it do të konsiderohet i vlefshëm pas kalimit të afatit 6 mujor nga dita e aksidentit.
6. Për të dëmtuarit nën 12 vjeç, për efekt llogaritjeje të merret koeficienti i llogaritjes së shumës së kapitalizuar që i korrespondon moshës 12 vjeç.
7. Për të dëmtuarit mbi 80 vjeç për efekt llogaritjeje të merret koeficienti i llogaritjes së shumës së kapitalizuar që i korrespondon moshës 80 vjeç.

Neni 18

Vlera shtesë e dëmit me pasojë paaftësinë e përhershme për punë

Vlerës së dëmshpërblimit të llogaritur sipas nenit 16, do t'i shtohen edhe shpenzimet spitalore e farmaceutike të kryera nga i dëmtuari brenda periudhës së paaftësisë dhe të vërtetuar me dokumente të rregullta.

Neni 19

Përllogaritja e dëmit shëndetësor me pasojë paaftësinë e përkohshme në punë (dëmtim shëndetësor)

1. Humbja e përkohshme e aftësisë për punë përcaktohet nga raportet mjekësore (modelarë), për një periudhë deri 6 muaj.
2. Përveç sa është parashikuar në pikën 1 të këtij neni, do të konsiderohen humbje e përkohshme e aftësisë për punë edhe rastet kur Vendimi i KMCAP përcakton paaftësi të përkohshme për një periudhë të caktuar.
Edhe në këtë rast përllogaritja e dëmit shëndetësor bëhet sipas parashikimeve të këtij neni sipas periudhës së paaftësisë së përcaktuar në raportit të paaftësisë së përkohshme, periodikisht me baza vjetore, në varësi të vendimit të KMCAP.
3. Kur i dëmtuari është i punësuar në sektorin privat apo publik, dëmshpërblimi mujor llogaritet si diferencë midis pagës të muajit të fundit para aksidentit dhe pagës që përfitohet nga raportet mjekësore.

4. Kur i dëmtuari është pa punë, dëmshpërblimi i përfituar sipas pikës 1 të këtij neni, llogaritet me formulën e mëposhtme:

$$P \times P$$

$$D = \frac{mzrd}{d}$$

Ku

D – dëmshpërblimi;

P_{mz} – paga minimale zyrtare;

P^{rd} – periudha e raporteve në ditë; d

– 21 ditë.

5. Kur i dëmtuari është pa punë, dëmshpërblimi i përfituar sipas pikës 2 të këtij neni, llogaritet me formulën e mëposhtme:

$$D = P_{mz} \times P_{pp}$$

Ku

D – dëmshpërblimi;

P_{mz} – paga minimale zyrtare;

P_{pp} – periudha e paaftësisë së përkohshme

6. Përveç dëmshpërblimit të shprehur në pikat 1, 2, 3, 4 dhe 5 të këtij neni, të dëmtuarit do t'i paguhet edhe shpenzimet spitalore e farmaceutike të kryera nga ai brenda periudhës së paaftësisë së përkohshme.
7. Kur i dëmtuari është i mitur (nën 16 vjeç), ose pensionist si dëmshpërblim do të konsiderohet pagesat e shpenzimeve spitalore e farmaceutike të kryera nga ai.

Kreu IV

Trajtimi i të dëmtuarve me shërbime mjekësore jashtë vendit

Neni 20

Procedurat e kurimit të të dëmtuarve jashtë vendit

1. Në kuptim të kësaj rregulloreje do të konsiderohen të dëmtuar që kurohen jashtë vendit të gjithë ata të dëmtuar që përfitojnë nga Ligji nr. 10076, datë 12.02.2009 “Për Sigurimin e Detyrueshëm në Sektorin e Transportit” dhe që rekomandohen për kurim jashtë vendit nga Komisioni Mjekësor Zyrtar i ngritur për këtë qëllim nga Ministria e Shëndetësisë.
2. Komisioni Mjekësor Zyrtar arsyeton mbi mundësinë e kurimit të të dëmtuarit brenda, apo jashtë vendit dhe shprehet për rastet kur është i nevojshëm kurimi jashtë vendit, duke rekomanduar edhe klinikën që do të përdoret.

3. Për çdo të dëmtuar, shoqëria e sigurimit duhet të bjerë dakord rast pas rasti me klinikën që merr përsipër kurimin, për çmimin për çdo ditë qëndrimi të të dëmtuarit dhe shoqëruesin e tij, llojin e ndërhyrjeve, numrin e tyre, çmimin për çdo ndërhyrje dhe afatin e kurimit.
4. Klinika kuruese do të paguhet nga shoqëria që ka siguruar mjetin shkaktar të dëmit, sipas faturave të paraqitura. Këto shpenzime konsiderohen dëmshpërblim për të dëmtuarin.
5. Nëse i dëmtuari edhe pas kurimit jashtë vendit rezulton me paaftësi të përhershme për punë, për dëmshpërblim të mëtejshëm të tij do të veprohet sipas rregullave mbi “Llogaritjen e dëmshpërblimit me pasoja paaftësi e përhershme për punë”.
6. Kur të dëmtuarit kurohen jashtë vendit pa miratimin me shkrim sipas procedurave të përmendura më lart, dëmshpërblimi do të llogaritet sipas nenit 16 dhe në vijim “Përlllogaritja e dëmshpërblimit me pasojë paaftësi e përhershme për punë”.
Përjashtim konsiderohen rastet, vetëm kur personi i dëmtuar për shkaqe shëndetësore urgjente që rrezikojnë jetën e tij, duhet të kurohet jashtë vendit.

Kreu V

Metodologjia e përlllogaritjes së dëmit material

Neni 21

Kategorizimi i mjeteve

Mjetet motorike në varësi të vitit të prodhimit ose vënies në qarkullim kategorizohen si më poshtë:

Grupi i parë: Përfshihen mjete të prodhuara ose të vëna në qarkullim në interval kohor ushtrimor 4 (katër) vjet përpara ditës së dëmit;

Grupi i dytë: Përfshihen mjete të prodhuara ose të vëna në qarkullim në interval kohor ushtrimor 6 (gjashtë) vjet përpara atij të grupit të parë;

Grupi i tretë: Përfshihen mjete të prodhuara ose të vëna në qarkullim në intervalin kohor përpara grupit të dytë.

Neni 22

Dokumentacioni që përcakton grupin e mjetit

1. Dokumentacioni që përcakton grupin e mjetit është:

- a. Leje e Qarkullimit të mjetit;
- b. Certifikata e pronësisë së mjetit.

2. Dokumentacioni i përcaktuar në pikën 1 të këtij neni duhet të paraqitet: Original ose Fotokopje e noterizuar.
3. Në mungesë të dokumentacionit të përmendur në pikën 1, përcaktimi i grupit do të bëhet nëpërmjet botimeve të fundit të katalogjeve ndërkombëtare të njohura.

Neni 23

Vlerësimi i dëmit material

1. Mënyra e llogaritjes së vlerës së dëmshpërblimit do të zgjidhet në funksion të amortizimit të mjetit motorik, vlerës aktuale dhe gjendjes teknike të tij, mundësisë për sigurimin e pjesëve të këmbimit, nivelit të kërkesave për riparim etj.
2. Pas kryerjes së ekspertimit të dëmit dhe vlerësimit të mjetit para ngjarjes, kryhet vlerësimi i dëmit duke e pasqyruar atë në Akt-Vlerësim Dëmi. Akt Vlerësimi detyrimisht përmban:

Në pjesën e parë:

Emrin e përfituesit të dëmit.

Emrin e shkaktarit të dëmit në momentin e aksidentit.

Polica e sigurimit të mjetit shkaktar të dëmit.

Në pjesën e dytë:

Të gjitha elementet që pasqyrohen në këtë pjesë plotësohen gjatë ekspertimit fizik të mjetit të dëmtuar me qëllim që të bëhet më pas krahasimi me dokumentacionin përkatës që i korrespondon mjetit.

Në pjesën e tretë:

Përshkruhen dëmtimet dhe numri i pjesëve të dëmtuara dhe shënohet emërtimi i pjesës, gjendja e automjetit dhe mënyra e riparimit, në varësi të shkallës së dëmtimit duke i ndarë në:

- a. Pjesë për ndërrim;
 - b. Pjesë për riparim (L, M, V);
 - c. Pjesë për kontroll dhe adoptim.
3. Si në rastin e dëmtimit pjesor apo shkatërrimit total të pronës, dëmshpërblimi material në asnjë rast nuk duhet të tejkalojë vlerën aktuale të pronës së dëmtuar.
 4. Në vlerën e dëmshpërblimit duhet të përfshihen dhe shpenzimet për transportin e mjetit motorik, shpenzime ruajtjeje dhe shpenzime gjyqësore apo noteriale.
 5. Shoqëria e sigurimit është e detyruar t'i ofrojë palës së dëmtuar dëmshpërblim në vlerë monetare ose riparim të mjetit në servis.

6. Elementët e detajuar të vlerësimit të dëmit material përcaktohen në manualët e dëmeve të shoqërive. Manualët e shoqërive dhe çdo ndryshim i kryer në to duhet të depozitohen në Autoritetin e Mbikëqyrjes.

Neni 24

Ndërrimi i pjesëve të dëmtuara

1. Për dëmtime, për të cilat nuk ekzistojnë mundësitë teknike për një riparim cilësor dhe ekonomik, do të kryhet ndërrimi i pjesëve ose i strukturës së mjetit motorik.
2. Nëse mjeti nuk ka dëmtime të mëdha, ndërrohen:
 - a. Pjesët e dëmtuara të cilat ndikojnë në sigurinë e automjetit;
 - b. Pjesët e dëmtuara të cilat me riparimin e tyre, nuk mund të kthehen në gjendjen e mëparshme nga ana estetike;
 - c. Struktura të pjesshme, të cilat duhen të jenë në harmoni me udhëzimet e prodhuesit.
3. Nëse, si rezultat i aksidentit, ka thyerje të xhamit të mjetit, duhet të përcaktohet saktësisht lloji i xhamit, cilësia e tij, mënyra e ngjites si dhe cilësi të tjera të cilat kanë rëndësi në vlerësimin real të dëmit.
4. Nëse për shkak të dëmtimeve të mëdha, është e domosdoshme ndërrimi i pjesëve të cilat (edhe të ngjashme) nuk gjenden në treg, me pëlqimin e palës së dëmtuar mund të bëhet riparimi i pjesës së dëmtuar, duke kërkuar dhe një kohë shtesë për këtë riparim.

Neni 25

Pjesët për riparim

1. Pjesët e dëmtuara të mjetit riparohen, me kusht që të ruhet siguria e mjetit si dhe riparimi të rezultojë më ekonomik sesa ndërrimi i këtyre pjesëve;
2. Shkalla e dëmtimit të mjetit ndahet në:
 - a. Dëmtime të vogla (V), konsiderohen dëmtime në pjesët e jashtme pa deformime të mëdha, pjesët e dëmtuara mund të riparohen lehtë me pak orë punë dhe materiale si dhe gjenden në pozicione të përshtatshme për t'u riparuar.
 - b. Dëmtime të mesme (M), konsiderohen dëmtime të cilat janë të dukshme dhe të theksuara dhe gjenden në pozicione të papërshtatshme për t'u riparuar.
 - c. Dëmtime të larta (L) konsiderohen dëmtime me deformime të mëdha dhe gjenden në vende jashtëzakonisht të papërshtatshme për riparim.

Neni 26
Pjesët për kontroll dhe adoptim

1. Nëse dëmtimi i mjetit, si pasojë e aksidentit ndikon në rregullimin gjeometrik të pjesëve të dëmtuara ose ndërlidhëse të mjetit është i nevojshëm kontrolli konkret i tij dhe veçanërisht:
 - a. Gjeometria e rrotave;
 - b. Gjeometria e pikave matëse të karrocërisë, shasisë, etj.;
 - c. Sistemi i drejtimit, rezervuari i karburantit, etj.

Neni 27
Riparimi i mjetit në servis

1. Riparimi në servis aplikohet në rastet kur mjete të dëmtuar autorizohen, me pëlqimin e palës së dëmtuar, për t'u riparuar në servis.
2. Autorizimi për riparimin e mjeteve në servis jepet vetëm nga personi i autorizuar i shoqërisë së sigurimit.
3. Riparimi i mjetit të dëmtuar kryhet vetëm në servise të regjistruara pranë organeve tatimore me të cilët është lidhur më parë akt-marrëveshja përkatëse nga shoqëria e sigurimit.
4. Ekspertimi i mjetit të dëmtuar bëhet i përbashkët ndërmjet ekspertit të shoqërisë së sigurimit, përfaqësuesit të servisit dhe palës së tretë/të dëmtuarit dhe firmoset prej tyre.
5. Secila palë ka të drejtë të pajiset me një kopje të Akt-Ekspertimit të Dëmit.
6. Riparimi konsiderohet i përfunduar kur pala e tretë/i siguruari nënshkruan formularin "Deklarimi i pranimi të riparimit të mjetit".
7. Dorëzimi i mjetit nga ana teknike, para dhe pas riparimit, bëhet me Proces-Verbal në prani të përfaqësuesit të servisit, palës së tretë/të siguarit.
8. Dëmshpërblimi i paguhet palës së tretë/të siguarit, përfaqësuesit ligjor të saj ose servisit të autorizuar, kur kjo bëhet me kërkesë apo me miratim me shkrim të palës së tretë/ të siguarit.
9. Lëshimi i faturës nga Servisi bëhet pas pranimi pa pretendime të mjetit të riparuar nga pala e tretë/i siguruari.

Kreu VI

Metodologjia e përlllogaritjes së dëmit jo pasuror

Neni 28

Dëmi jo pasuror

1. Çdo personi të cilit i është shkaktuar një dëm nga përdorimi i mjetit të transportit brenda territorit të Republikës së Shqipërisë, sipas përcaktimeve të bëra në nenin 22 dhe nenin 50 të Ligjit nr. 10076, datë 12.02.2009, ka të drejtë të kërkojë dëmshpërblim për dëme jo pasurore;
2. Dëmi jo pasuror përbëhet nga:
 - a. Dëm biologjik;
 - b. Dëm moral;
 - c. Dëm ekzistencial.

Neni 29

Dëmi biologjik

1. Dëmi biologjik përbën në thelb cënimin e së mirës së shëndetit, të integritetit fizik dhe/ose psikik të njeriut dhe që ka një ndikim negative në aktivitetin jetësor të përditshëm, në aspektin dinamik dhe ndërpersonal të jetës së palës së dëmtuar, pavarësisht kthimit të mundshëm të kapacitetit të tij për të siguruar të ardhura.
2. Dëm biologjik përfiton personi i dëmtuar sipas shkallës së paaftësisë së përhershme i përcaktuar nga Raporti i Komisionit të ekspertëve Mjeko Ligjor, si dhe trashëgimtarët ligjore të të ndjerit në rastin me pasojë vdekje.
3. Dëmi biologjik për dëmtimin e përhershëm përcaktohet, referuar shkallës së dëmtimit dhe moshës së palës së dëmtuar dhe llogaritet për çdo 10% shkallë paaftësisë, si më poshtë:

Deri në moshën 20 vjeç

- a. deri në 30%..... 90,000 lekë
mbi 30%..... 100,000 lekë

Prej moshës 20 vjeç deri në 30 vjeç

- b. deri në 30%..... 75,000 lekë
mbi 30%.....90,000 lekë

Prej moshës 30 vjeç deri në 50 vjeç

- c. deri në 30%..... 45,000 lekë
mbi 30%.....75,000 lekë

Mbi moshën 50 vjeç

- d. deri në 30%..... 30,000 lekë
mbi 30%.....50,000 lekë

4. Në rastin me pasojë vdekje, trashëgimtarët ligjor të të ndjerit do të përfitojnë në mënyrë proporcionale vlerën që do të përfitonte i ndjeri në rast mbijetese sipas vlerave të mësipërme me shkallë paaftësie 100%.

Neni 30

Dëmi moral dhe dëmi ekzistencial

1. Dëmi moral është shfaqje e brendshme e turbullimit të gjendjes shpirtërore të njeriut, dhimbje e vuajtje shpirtërore individuale dhe e familjarëve të të dëmtuarit.
2. Dëmi ekzistencial është cënimi i të drejtave të personalitetit të njeriut duke dëmtuar në mënyrë të përhershme shprehjen e të dëmtuarit si njeri, ose të familjarëve të tij në botën e jashtme, duke tronditur objektivisht jetën e përditshme dhe veprimtarinë e zakonshme të tij, si në cilësinë e jetës, ashtu dhe në marrëdhëniet personale dhe familjare.
3. Dëmin moral dhe dëmin ekzistencial nga vdekja, paaftësia e pjesshme e përhershme apo paaftësia totale e përhershme e përfitojnë personi i dëmtuar dhe /ose familjarët e personit të dëmtuar.
4. Në rrethin e personave familjarë përfshihen: bashkëshort, fëmijë, prind si dhe personi që vërteton ekzistencën e bashkëjetesës së qëndrueshme ndjesore dhe ekonomike me personin e dëmtuar.
5. Vlera e dëmit moral dhe ekzistencial për paaftësinë e pjesshme të përhershme do të llogaritet për çdo 10% shkallë paaftësie në masën 100,000 lekë, nga kjo vlerë familjarët e personit të dëmtuar nuk mund të përfitojnë më shumë se 1/3 e vlerës së përfitimit.
6. Vlera e dëmit moral dhe ekzistencial që përfitojnë trashëgimtarët e të ndjerit llogaritet jo më shumë se ½ e dëmit moral që do të përfitonte ai dhe familjarët e tij nëse personi do të mbijetonte me paaftësi totale të përhershme.
7. Vlera e dëmit moral që përfiton personi i dëmtuar në rastin e dëmtimit total të përhershëm të shëndetit (shkalla e paaftësisë 100%), llogaritet nga ½ deri në dyfishin e dëmit biologjik sipas moshës përkatëse, nga kjo vlerë familjarët e personit të dëmtuar nuk mund të përfitojnë më shumë se 1/3 e vlerës së përfitimit.
8. Vlera e dëmit ekzistencial që përfiton personi i dëmtuar në rastin e dëmtimit total të përhershëm të shëndetit (shkalla e paaftësisë 100%), llogaritet nga ½ deri në 3/2 e dëmit biologjik sipas moshës përkatëse, nga kjo vlerë familjarët e personit të dëmtuar nuk mund të përfitojnë më shumë se 1/3 e vlerës së përfitimit.
- 9*. Dëmi moral dhe ekzistencial nga dëmtime të tjera, konsiderohet dëmi i ardhur nga humbja e përkohshme e aftësisë për punë.
Humbja e përkohshme e aftësisë për punë përcaktohet nga raportet mjekësore për një periudhë deri 6-muaj. *(hyn në fuqi në 1 korrik 2018)*
- 10*. Vlera e dëmit moral dhe ekzistencial që përfiton personi i dëmtuar, sipas pikës 9 të këtij neni, llogaritet në përpjestim të drejtë me periudhën e humbjes së aftësisë për punë. *(hyn në fuqi në 1 korrik 2018)*

Neni 31
Kufiri i mbulimit të përgjegjësisë

1. Kufiri i mbulimit të përgjegjësisë ndaj palëve të treta pavarësisht nga përlogaritjet e bëra sipas neneve 29 dhe 30 të kësaj Rregulloreje nuk duhet të tejkalojnë në asnjë rast limitet e përcaktuara në nenin 26 të Ligjit nr. 10076, datë 12.02.2009.
2. Në rast se, ka disa palë të dëmtuara nga një ngjarje dhe vlera totale e dëmtimit tejkalon shumat e përcaktuara në pikën 1 të këtij neni, të drejtat e palëve të dëmtuara ndaj shoqërisë së sigurimit zvogëlohen në mënyrë përpjestimore.

Kreu VII
Dokumentacioni dhe procedura për trajtimin e dëmit që rrjedh nga
kontrata e sigurimit të detyrueshëm të pasagjerëve në transportin
publik

Neni 32
E drejta për dëmshpërblim

1. Pasagjeri i përfshirë në një aksident ose përfituesi, në rastin kur pasagjeri vdes, ka të drejtë sipas kushteve të kontratës së sigurimit të kërkojë që shoqëria e sigurimit, me të cilin është lidhur kontrata e sigurimit, të paguajë detyrimet që rrjedhin nga kjo kontratë drejtpërdrejtë tek ai.
2. Dëmshpërblimi për humbjet e pësuar në rast aksidenti përfshin:
 - a. Dëm shëndetësor me pasojë vdekje;
 - b. Dëm shëndetësor për paaftësi të përhershme.

Neni 33
Kërkesa për dëmshpërblim

1. Në rast të ndodhjes së aksidentit, i siguruari / pasagjeri i dëmtuar ose përfituesi i tij, në rastin kur pasagjeri vdes, është i detyruar të njoftojë shoqërinë e sigurimit, me të cilën është lidhur kontrata e sigurimit.
2. Njoftimi bëhet brenda 10 ditëve nga data e ndodhjes së aksidentit ose nga momenti që pala e dëmtuar ka patur mundësi të dërgojë njoftimin.
3. Kërkesa për dëmshpërblim paraqitet me shkrim ose në mënyrë elektronike dhe duhet të tregojë vendin, ditën, orën, shkakun e aksidentit, mjetin e transportit, si dhe itinerarin e udhëtimit.
4. Shoqëria e sigurimit është e detyruar të pranojë dhe të regjistrojë kërkesën për dëmshpërblim.

5. Nëse pronari i një mjeti motorik nuk ka lidhur kontratë për sigurimin e pasagjerëve, sipas dispozitave të Ligjit nr. 10 076, date 12.02.2009 dhe aksidenti ka ndodhur, pasagjeri ose personi përfitues ka të drejtë të kërkojë pagesën e shumës së siguruar nga Fondi i Kompensimit.

Neni 34

Afatet e trajtimit të kërkesës për dëmshpërblim

Siguruesi është i detyruar të trajtojë kërkesën për dëmshpërblim, të bëjë verifikimet e nevojshme dhe të njoftojë për masën e dëmshpërblimit apo për refuzimin e kërkesës për dëmshpërblim, brenda 30 ditëve nga data e marrjes së kërkesës për dëmshpërblim.

Neni 35

Dokumentacioni i dosjes së dëmit

1. Dosja e dëmit që rrjedh nga kontrata e sigurimit të detyrueshëm të pasagjerëve nga aksidentet në transportin publik përmban:
 - a. Njoftimi/kërkesa e të siguruarit / pasagjerit të dëmtuar ose përfituesit të tij, në rastin kur pasagjeri vdes, për dëmshpërblim sikurse përcaktohet në nenin 33 “kërkesa për dëmshpërblim” të kësaj Rregulloreje;
 - b. Certifikata mjekësore e plotësuar dhe e lëshuar nga mjeku që ka bërë vizitën e parë mjekësore të pasagjerit të dëmtuar;
 - c. Raport mjekësor mbi shkallën e paaftësisë. Raporti i paaftësisë së përhershme për punë, i cili duhet të shprehë në përqindje masën e paaftësisë, duke u bazuar në tabelën “ Shkalla e humbjes së paaftësisë së përhershme në punë”;
 - d. Radiografi/ skaner/ rezonancë manjetike/epikrize/anamezë, fletështimi dhe fletëdalja nga spitali dhe çdo dokument tjetër që ndihmon në vlerësimin e dëmit i lëshuar nga organet kompetente;
 - e. Dokumenti i identifikimi të personit;
 - f. Bileta e udhëtimit / karta ose ndonjë dokument tjetër në origjinal që provon se pala e aksidentuar ka qenë pasagjer;
 - g. Konfirmim me shkrim nga policëmbajtësi se, personi i dëmtuar ka qenë pasagjer i tij. Policëmbajtësi është i detyruar të vërtetojë se i aksidentuari ka qenë pasagjer duke udhëtuar me mjetin e tij, pavarësisht nga fakti nëse personi i dëmtuar ishte pajisur me biletë apo udhëtonte pa pagesë për shkak të një statusi ligjor;
 - h. Konfirmimi i mbulimit në sigurim nga shoqëria e sigurimit;
 - i. Raport i Policisë Rrugore për ngjarjen, nëse ka;
 - j. Certifikata e vdekjes (në rast të vdekjes së pasagjerit);
 - k. Skeda e vdekjes;
 - l. Vendimi i Gjykatës për përcaktimin e trashëgimtarëve të të ndjerit;
 - m. Deklarata e pranimin të dëmshpërblimit, e cila do të shërbejë si provë për pranimin e vlerës së dëmshpërblimit nga pala e dëmtuar.

2. Përveç sa është parashikuar pikën 1 të këtij neni, dosja e dëmit mund të përmbajë edhe dokumente të tjera plotësuese që lidhen me trajtimin e dosjes së dëmit.

Neni 36

Përlllogaritja e dëmit me pasojë vdekje

1. Në rastin e vdekjes së pasagjerit si pasojë e një aksidenti të mbuluar nga sigurimi i detyrueshëm i pasagjerëve nga aksidentet në transportin publik, shoqëria e sigurimit është e detyruar të paguajë dëmshpërblimin në masën e shumës së sigurimit të përcaktuar në pikën 1 dhe germën a) të pikës 2 të nenit 19 të Ligjit nr 10 076, datë 12.02.2009 “Për sigurimin e detyrueshëm në sektorin e transportit”.
2. Kur i ndjeri ka qenë i vetëm në familje, paguhen vetëm shpenzimet e varrimit. Këto shpenzime i paguhen subjektit që ka kryer shërbimet funerale ose shtetit.
3. Nëse trashëgimtarët e të ndjerit janë të mitur, dëmshpërblimi do të depozitohet në emër të tyre në një bankë të nivelit të dytë, që operon në Republikën e Shqipërisë dhe shoqëria e sigurimit duhet të njoftojë me shkrim menjëherë përfituesin e mësipërm.

Neni 37

Përlllogaritja e dëmit shëndetësor me pasojë paaftësinë e përhershme në punë.

1. Në rastin e paaftësisë së përhershme të pasagjerit si pasojë e një aksidenti të mbuluar nga sigurimi i detyrueshëm i pasagjerëve nga aksidentet në transportin publik, shoqëria e sigurimit është e detyruar të paguajë dëmshpërblimin sipas përlllogaritjes së parashikuar në nenet 16, 17 dhe 18 të kësaj Rregulloreje.
2. Masa e dëmshpërblimit e përlllogaritur sipas pikës 1 të këtij neni, nuk duhet të jetë më e madhe se shuma e sigurimit e përcaktuar në pikën 1 dhe germën b) të pikës 2 të nenit 19 të Ligjit nr. 10 076, datë 12.02.2009 “Për sigurimin e detyrueshëm në sektorin e transportit”.

Kreu VIII

Neni 38

Trajtimi dhe pagesa e dëmeve nga Fondi i Kompensimit

1. Dosjet e dëmeve, objekt i Fondit të Kompensimit, sipas parashikimeve të neneve 21, 29, 30, 36 të Ligjit nr. 10 076, datë 12.02.2009, trajtohen nga Byroja Shqiptare e Sigurimit.
2. Byroja Shqiptare e Sigurimit mund t’ua delegojë shqyrtimin dhe pagesën e dëmit një shoqërie sigurimi sipas kriterëve të miratuara nga Asambleja e Përgjithshme e Anëtarëve, e autorizuar si trajtues dëmshpërblimesh ose një strukturë e specializuar për trajtimin e dëmeve.
3. Trajtimi i dosjeve të dëmit, sipas pikës 1 të këtij neni, kryhet në përputhje me dispozitat e kësaj rregulloreje.

4. Të gjitha dosjet, objekt i fondit të kompensimit, brenda 10 ditëve kalendarike nga dita e plotësimit të dokumentacionit dërgohen për miratim dhe pagesë pranë Byrosë.
5. Miratimi i dosjeve të dëmeve objekt i Fondit të Kompensimit, kryhet nga një Komision i ngritur për këtë qëllim pranë Byrosë Shqiptare të Sigurimit.
6. Pagesa e dëmeve objekt i Fondit të Kompensimit kryhet nga Byroja ose nga shoqëria e sigurimit trajtuese e dëmit, nëse midis shoqërisë së sigurimit dhe Byrosë është lidhur një marrëveshje.
Në marrëveshje përcaktohen afatet dhe procedurat e pagesës si dhe termat e rimbursimit nga Byroja.

Kreu IX

Neni 39

Trajtimi i dosjeve të dëmeve të shkaktuara nga automjete me targa të huaja

1. Byroja miraton dhe paguan të gjitha kërkesat për dëmshpërblim, që rrjedhin nga aksidentet e ndodhura në territorin e Republikës së Shqipërisë të shkaktuara nga automjete me targa të huaja të pajisura me Karton Jeshil, me përjashtim të rasteve kur siguruesi që ka lëshuar Kartinin Jeshil, ka emëruar një korrespondent për trajtimin e dëmeve në zbatim të Nenit 4 të Rregullores së Brendshme të Këshillit të Byrove.
2. Për të gjitha rastet për të cilat nuk është emëruar një korrespondent, Byroja trajton dhe miraton dosjen e dëmit, me strukturën ekzekutive të saj në përputhje me Rregulloren e Brendshme të Këshillit të Byrove si dhe vendimet dhe rekomandimet e Asamblesë së Përgjithshme të Këshillit të Byrove.
3. Kërkesat për dëmshpërblim do të trajtohen nga Byroja me autonomi të plotë në përputhje me parashikimet ligjore dhe rregulluese që zbatohen në vendin e aksidentit në lidhje me përgjegjësinë dhe kompensimin e palëve të dëmtuara.

Kreu X

Dokumentacioni dhe procedura për trajtimin e dëmit që rrjedh nga kontrata e sigurimit të detyrueshëm të përgjegjësisë së pronarëve të avionit për dëmin shkaktuar palëve të treta.

Neni 40

E drejta për dëmshpërblim

Shoqëria e sigurimit dëmshpërblen:

- a. Çdo dëm shkaktuar palëve të treta, me pasojë vdekje, dëme trupore, përkeqësim të gjendjes shëndetësore dhe dëmtim apo shkatërrim të pasurisë gjatë fluturimit të avionit;

- b. Dëme shkaktuar pasagjerëve me pasojë vdekje, dëme trupore, përkeqësim të gjendjes shëndetësore gjatë përdorimit të avionëve;
- c. Dëmtime ose humbje të sendeve personale të pasagjerëve që janë të vendosura në kabinën e avionit;
- d. Dëmtime ose humbje të mallrave në transport (cargo) dhe të bagazheve që kanë kaluar procesin e regjistrimit.

Neni 41

Kërkesa për dëmshpërblim

- 1. Në rast të ndodhjes së ngjarjes së sigurimit, pala e dëmtuar është e detyruar të njoftojë siguruesin përgjegjës të pronarit të avionit.
- 2. Pala e dëmtuar, sipas Kodit Ajror të Republikës së Shqipërisë, humbet të drejtat e tij për dëmshpërblim nëse ai nuk paraqet kërkesë brenda një periudhe prej 3 vjetësh, nga momenti kur ai vihet në dijeni për dëmet dhe për personin përgjegjës të aksidentit.
- 3. Kërkesa për dëmshpërblim paraqitet me shkrim ose në mënyrë elektronike.
- 4. Shoqëria e sigurimit është e detyruar të pranojë dhe të regjistrojë kërkesën për dëmshpërblim.
- 5. Nëse pala e dëmtuar paraqet fakte false apo mashtruese lidhur me ngjarjen e ndodhur, shoqëria ka të drejtë të refuzojë kërkesën për dëmshpërblim.

Neni 42

Afatet e trajtimit të kërkesës për dëmshpërblim

Siguruesi është i detyruar të trajtojë kërkesën për dëmshpërblim, të bëjë verifikimet e nevojshme dhe të njoftojë për masën e dëmshpërblimit apo për refuzimin e kërkesës për dëmshpërblim, brenda 30 ditëve nga data e marrjes së kërkesës për dëmshpërblim.

Neni 43

Dokumentacioni i dosjes së dëmit

- 1. Dosja e dëmit që rrjedh nga kontrata e sigurimit të detyrueshëm të përgjegjësisë së pronarëve të avionëve për dëmin shkaktuar palëve të treta përmban:
 - a. Njoftimin/kërkesën e të siguruarit / palës së dëmtuar ose përfituesit të tij, në rastin kur i dëmtuari vdes, për dëmshpërblim sikurse përcaktohet në nenin 41 të kësaj Rregulloreje;
 - b. Raport të plotë të Autoritetit Kompetent të trafikut ajror për ngjarjen e ndodhur duke dhënë të gjitha hollësitë e nevojshme për ndodhjen e një ngjarje të tillë si dhe çdo

dokumentacion tjetër që vërteton ngjarjen e ndodhur;

- c. Raporti për ngjarjen e ndodhur duhet të përmbajë njoftim për çdo ndjekje penale që ka lidhje me ngjarjen;
- d. Konfirmimi i mbulimit në sigurim nga shoqëria e sigurimit;
- e. Dokumentacioni që vërteton dëmtimin ose humbjen e sendeve personale të pasagjereve që janë të vendosur në kabinën e avionit si dhe të mallrave në transport (cargo) dhe bagazheve;
- f. Dokumentacioni që vërteton dëmtimin ose shkatërrim të pasurisë gjatë fluturimit të avionit;
- g. Bileta e udhëtimit / karta ose ndonjë dokument tjetër në origjinal që provon se pala e dëmtuar ka qenë pasagjer;
- h. Certifikata mjekësore e plotësuar dhe e lëshuar nga mjeku që ka bërë vizitën e parë mjekësore e personit të dëmtuar;
- i. Raport mjekësor mbi shkallën e paaftësisë. Raporti i paaftësisë së përhershme për punë i cili duhet të shprehë në përqindje masën e paaftësisë, duke u bazuar në tabelën “ Shkalla e humbjes së paaftësisë së përhershme në punë”;
- j. Radiografi/ Skaner/ Rezonancë manjetike/epikrizë/anamezë, fletështrimi dhe fletëdalja nga spitali dhe çdo dokument tjetër që ndihmon në vlerësimin e dëmit i lëshuar nga organet kompetente;
- k. Dokumenti i identifikimi të personit të dëmtuar;
- l. Certifikata e vdekjes (në rast të vdekjes së personit);
- m. Skeda e vdekjes;
- n. Vendimi i Gjykatës për përcaktimin e trashëgimtarëve të të ndjerit;
- o. Deklarata e pranimi të dëmshpërblimit, e cila do të shërbejë si provë për pranimin e vlerës së dëmshpërblimit nga pala e dëmtuar.

2. Përveç sa është parashikuar në pikën 1 të këtij neni, dosja e dëmit mund të përmbajë edhe dokumente të tjera plotësuese që lidhen me trajtimin e dosjes së dëmit.

Neni 44

Përlllogaritja e dëmit që rrjedh nga kontrata e sigurimit të detyrueshëm të përgjegjësisë së pronarëve të avionëve për dëmin shkaktuar palëve të treta.

1. Përlllogaritja e dëmit me pasojë vdekje, dëmtime trupore dhe përkeqësim të gjendjes shëndetësore, do të bëhet sipas parashikimeve të Kreut III të kësaj Rregulloreje.

2. Përlllogaritja e dëmit me pasojë dëmtimin ose shkatërrimin e pasurisë do të bëhet me vlerën e zëvendësimit të pasurisë së dëmtuar ose të shkatërruar, por jo më shumë se limiti i përcaktuar në nenin 49 të Ligjit 10076, datë 12.02.2009.
3. Përlllogaritja e dëmtimeve ose humbjeve të sendeve personale të pasagjerëve të vendosura në kabinën e avionit do të jete në masën 1000 SDR.
4. Përlllogaritja e dëmtimeve ose humbjeve të mallrave në transport dhe të bagazheve që kanë kaluar procesin e regjistrimit (check-in) do të jetë 17 SDR për kg, sipas dokumentacionit shoqërues të mallit.
5. Masa e dëmshpërblimit e përlllogaritur sipas këtij neni, nuk mund të jetë më e madhe se shuma e sigurimit e përcaktuar në nenin 49 të Ligjit nr 10 076, datë 12.02.2009 “Për sigurimin e detyrueshëm në sektorin e transportit”.

Kreu XI

Dokumentacioni dhe procedura për trajtimin e dëmit që rrjedh nga kontrata e sigurimit të detyrueshëm të përgjegjësisë së pronarëve të mjeteve të vogla lundruese për dëmin e shkaktuar palëve të treta.

Neni 45

E drejta për dëmshpërblim

Shoqëria e sigurimit dëmshpërblen çdo dëm pasuror dhe jo pasuror që i shkaktohet palëve të treta dhe që rrjedh nga kontrata e sigurimit të detyrueshëm të përgjegjësisë së pronarëve të mjeteve të vogla lundruese për dëmin e shkaktuar palëve të treta.

Neni 46

Kërkesa për dëmshpërblim

1. Në rast të ndodhjes së ngjarjes së sigurimit, pala e dëmtuar është e detyruar të njoftojë siguruesin përgjigjës të pronarit të avionit.
2. Kërkesa për dëmshpërblim paraqitet me shkrim ose në mënyrë elektronike.
3. Shoqëria e sigurimit është e detyruar të pranojë dhe të regjistrojë kërkesën për dëmshpërblim.
4. Nëse pala e dëmtuar paraqet fakte fallco apo mashtruese lidhur me ngjarjen e ndodhur, shoqëria ka të drejtë të refuzojë kërkesën për dëmshpërblim.

Neni 47

Afatet e trajtimit të kërkesës për dëmshpërblim

Siguruesi është i detyruar të trajtojë kërkesën për dëmshpërblim, të bëjë verifikimet e nevojshme dhe të njoftojë për masën e dëmshpërblimit apo për refuzimin e kërkesës për dëmshpërblim, brenda 30 ditëve nga data e marrjes së kërkesës për dëmshpërblim për dëmet pasurore dhe brenda 90 ditëve nga data e plotësimit të dokumentacionit për dëmet jo pasurore.

Neni 48
Dokumentacioni i dosjes së dëmit

1. Dosja e dëmit që rrjedh nga kontrata e sigurimit të detyrueshëm të përgjegjësisë së pronarëve të mjeteve të vogla lundruese për dëmin shkaktuar palëve të treta përmban:

- a. Njoftimin/kërkesën e të siguarit / palës së dëmtuar ose përfituesit të tij, (në rastin kur i dëmtuari vdes), për dëmshpërblim sikurse përcaktohet në nenin 46 të kësaj Rregulloreje;
- b. Dokumentacioni që vërteton regjistrimin e mjetit lundrues në regjistrin e mjeteve lundruese;
- c. Raport të plotë të Autoritetit Portual/ Organit kompetente përkatëse për ngjarjen e ndodhur, duke dhënë të gjitha hollësitë e nevojshme për ndodhjen saj si dhe çdo dokumentacion tjetër që vërteton ngjarjen e ndodhur;
- d. Raporti për ngjarjen e ndodhur duhet të përmbajë njoftim për çdo ndjekje penale që ka lidhje me ngjarjen;
- e. Konfirmimi i mbulimit në sigurim nga shoqëria e sigurimit;
- f. Dokumentacioni që vërteton dëmtimin ose shkatërrimin e pasurisë;
- g. Certifikata mjekësore e plotësuar dhe e lëshuar nga mjeku që ka bërë vizitën e parë mjekësore të personit të dëmtuar;
- h. Raport mjekësor mbi shkallën e paaftësisë. Raporti i paaftësisë së përhershme për punë duhet të shprehë në përqindje masën e paaftësisë, duke u bazuar në tabelën “ Shkalla e humbjes së paaftësisë së përhershme në punë”;
- i. Radiografi/ skaner/ rezonance manjetike/epikrizë/anamezë, fletështrimi dhe fletëdalja nga spitali, si dhe çdo dokument tjetër që ndihmon në vlerësimin e dëmit i lëshuar nga organet kompetente;
- j. Dokumenti i identifikimi të personit të dëmtuar;
- k. Certifikata e vdekjes (në rast të vdekjes së personit);
- l. Skeda e vdekjes;
- m. Vendimi i Gjykatës për përcaktimin e trashëgimtarëve të të ndjerit;
- n. Deklarata e pranimi të dëmshpërblimit, e cila do të shërbejë si provë për pranimin e vlerës së dëmshpërblimit nga pala e dëmtuar.

2. Përveç sa është parashikuar në pikën 1 të këtij neni, dosja e dëmit mund të përmbajë edhe dokumente të tjera plotësuese që lidhen me trajtimin e tij.

Neni 49

Përlllogaritja e dëmit që rrjedh nga kontrata e sigurimit të detyrueshëm të përgjegjësisë së pronarëve të mjeteve të vogla lundruese për dëmin shkaktuar palëve të treta.

1. Përlllogaritja e dëmit me pasojë vdekje, dëmtime trupore dhe përkeqësim të gjendjes shëndetësore, do të bëhet sipas parashikimeve të Kreut III të kësaj rregulloreje.
2. Përlllogaritja e dëmit jo pasuror do të bëhet sipas parashikimeve të Kreut VI të kësaj rregulloreje.

3. Përlllogaritja e dëmit me pasojë dëmtimin ose shkatërrimin e pasurisë do të bëhet me vlerën e zëvendësimit të pasurisë së dëmtuar ose të shkatërruar.
4. Masa e dëmshpërblimit e përlllogaritur sipas këtij neni, nuk duhet të jetë më e madhe se shuma e sigurimit e përcaktuar në nenin 51 të Ligjit nr 10 076, datë 12.02.2009 “ Për sigurimin e detyrueshëm në sektorin e transportit”.

Kreu XII

Neni 50

Kontabilizimi i dëmeve

1. Pagesa e dëmshpërblimit kryhet nga shoqëria e sigurimit përgjegjëse, BSHS ose nga siguruesi i drejtpërdrejtë nëse është lidhur një marrëveshje midis tyre.
2. Shpenzimet për dëme klasifikohen të ndara në “ shpenzime për dëme të paguara” dhe “shpenzime për trajtim dëmsh”.
3. Në zërin “ Shpenzime për dëme të paguara” regjistrohet vlera e dëmshpërblimit që përfiton personi i dëmtuar / familjarët e tij / palë të treta në rastin e riparimeve të mjeteve të dëmtuara në servis ose klinikave mjekësore, i llogaritur sipas parashikimeve të kësaj Rregulloreje.
4. Shpenzimet për dëme të paguara klasifikohen të detajuara sipas llojit të sigurimit të detyrueshëm në sektorin e transportit si dhe sipas çdo portofoli sigurimi.
5. Në zërin “ Shpenzime për trajtim dëmsh” regjistrohen shpenzimet e tjera që lidhen drejtpërdrejtë me trajtimin e dëmeve. Këtu përfshihen:
 - a. Shpenzime për vlerësuesit të Dëmeve;
 - b. Konsulenca për trajtim dëmsh;
 - c. Ekspertiza;
 - d. Investigime;
 - e. Shpenzime gjyqësore dhe noteriale;
 - f. Shpenzime për parandalim dëmsh;
 - g. Shpenzime për rimorkim, parkim;
 - h. Kosto të marrjes me qera në rastin kur shoqëria e sigurimit vë në dispozicion të palës së dëmtuar mjet me qera deri në riparimin e mjetit të tij;
 - i. Të tjera shpenzime që lidhen drejtpërdrejtë me trajtim dëmsh.
6. Në rastin e pagesës së dëmshpërblimit nga siguruesi i drejtpërdrejt, ky i fundit i pasqyron shpenzimet e mësipërme sipas standardeve të kontabilitetit, ndërsa shoqëria e sigurimit përgjegjëse i pasqyron ato menjëherë me plotësimin e dosjes së dëmit.
7. Regjistrimet e mësipërme duhet të pasqyrohen të rregullta dhe të sinqerta, në përputhje me Standardet e Kontabilitetit.

Kreu XIII
Neni 51
Dispozita kalimtare dhe të fundit

1. Dosjet e dëmeve, ngjarja e sigurimit e të cilave ka ndodhur pas hyrjes në fuqi të Ligjit nr. 10076, datë 12.02.2009 dhe janë në proces trajtimi nga shoqëria e sigurimit dhe Byroja Shqiptare e Sigurimit, në datën e hyrjes në fuqi të kësaj Rregulloreje, trajtohen sipas parashikimeve të kësaj Rregulloreje.
2. Tabela nr. 1 “Koeficientët e llogaritjes së shumës së kapitalizuar” dhe Tabela nr. 2 “Shkalla e humbjes së aftësisë për punë”, janë pjesë përbërëse e kësaj rregulloreje.
3. Kjo rregullore hyn në fuqi në datën e botimit të saj në faqen elektronike zyrtare të Autoritetit.

KRYETAR
Elisabeta GJONI

Tabela 1 (hyn në fuqi në 1 korrik 2018)

KOEFICIENTËT E LLOGARITJES SË SHUMËS SË KAPITALIZUAR

Mosha	Koef(M)	Koef(F)	Mosha	Koef (M)	Koef(F)
12	25.550018	26.145486	47	18.774074	20.006803
13	25.432819	26.048247	48	18.466902	19.718752
14	25.312256	25.947579	49	18.152351	19.422555
15	25.188716	25.843887	50	17.830358	19.118036
16	25.062081	25.736799	51	17.500653	18.805002
17	24.932737	25.626455	52	17.163117	18.483428
18	24.800822	25.512733	53	16.817773	18.153079
19	24.665721	25.395252	54	16.464946	17.813331
20	24.526553	25.273876	55	16.105244	17.463719
21	24.383413	25.148466	56	15.738729	17.103936
22	24.235901	25.018876	57	15.365411	16.733644
23	24.084097	24.884955	58	14.985398	16.352477
24	23.927835	24.746548	59	14.598131	15.96086
25	23.766699	24.603493	60	14.202851	15.559316
26	23.600507	24.455373	61	13.804365	15.149707
27	23.429304	24.302257	62	13.397978	14.729943
28	23.25266	24.143965	63	12.983442	14.30003
29	23.070838	23.98031	64	12.563445	13.861477
30	22.884102	23.811341	65	12.14107	13.416469
31	22.692016	23.637104	66	11.717264	12.965619
32	22.494592	23.457163	67	11.292666	12.509648
33	22.291837	23.271545	68	10.868184	12.049351
34	22.083525	23.080272	69	10.444063	11.585688
35	21.870089	22.883128	70	10.020339	11.119851
36	21.651075	22.68012	71	9.5976598	10.652867
37	21.426671	22.471245	72	9.1766922	10.186009
38	21.196842	22.256271	73	8.7579883	9.7205221
39	20.960254	22.034951	74	8.3430462	9.2576716
40	20.715558	21.80681	75	7.9334726	8.7990734
41	20.46265	21.571798	76	7.5300964	8.3461418
42	20.201203	21.329641	77	7.1336399	7.9004892
43	19.930677	21.080266	78	6.744754	7.4635969
44	19.652127	20.823378	79	6.3677405	7.038342
45	19.366591	20.558879	80	6.0077239	6.6279778
46	19.073903	20.286865			

KONSIDERATA TË PËRGJITHSHME

1. Tabela “**SHKALLA E HUMBJES SË AFTËSISË SË PËRHERESHME NË PUNË**, Tabela Nr.2”, është e mbështetur kryesisht në “**European physical and mental disability rating scale for medical purposes**”, të Bashkimit Europian, si dhe në tabelat analoge të disa vendeve të Ballkanit Perëndimor (Kroaci, Kosovë, Mali i Zi, Maqedoni). Në këtë tabelë, janë listuar pasojat (sekuelat) e përherëshme pasojë e dëmtimeve traumatike nga mjetet motorike dhe në shumicën e rasteve janë të shprehura në përqindje fikse si p.sh. 15%, 40% etj..

Tabela është ndërtuar në përshtatje me topografinë regjionale të sistemeve të organeve të trupit njerëzor është e ndarë në gjashtë pjesë, secila e titulluar me emrin “Artikull”, me numra nga 1 deri në 6. Çdo artikull ndahet në pika dhe nënpika si p.sh. Art. 1, pika 1.1, nënpika 1.1.1 e kështu me radhë për secilën pasojë të çdo dëmtimi traumatik.

Vlerësimi mjekësor, në dëmtimet serioze duhet të kryhet në një kohë kur gjendja shëndetësore e të dëmtuarit të ketë arritur **një përmirësim mjekësor maksimal**, pra rikuperimi të jetë arritur në masën më të mirë të mundshme dhe gjendja invalidizuese e pacientit konsiderohet e palëvizshme. Në këtë kontekst, koeficienti i paaftësisë nuk mund të përcaktohet të paktën para 6 muajve nga data e dëmtimit, përveç rasteve kur palët kanë rënë dakord ndryshe, duke bërë parashikime sa më të sakta për ecurinë e gjendjes shëndetësore dhe përmirësimin e tij maksimal të mundshme; konkluzione për ardhmërinë e të dëmtuarit në bashkëpunim me specialistët e fushave të ndryshme mjekësore.

Vlerësimi mjekësor në përcaktimin e pasojave (residuave) shëndetësore duhet të përshtasë rregullat e mëposhtme:

- Të identifikojë të gjitha dëmtimet traumatike, në momentin e traumës sipas përshkrimit të mjekëve të qendrave shëndetësore e spitalore;
- Të përcaktoje diagnozën dhe të analizojë ashpërsinë e dëmtimeve dhe pasojat që ato lenë ose do të lenë në jetën e përditshme shoqërore profesionale të të dëmtuarit edhe kur nuk kanë mbaruar procedurat mjekësore të shërimit e rehabilitimit;
- Të vlerësojë në përqindje shkallën e zvogëlimit të aktivitetit jetësor të personit të dëmtuar;
- Të parashikojë në rastet kur i dëmtuari është në vazhdimësi të procedurave mjekësore paaftësinë pas përfundimit të tyre.

Vlerësimi për përcaktimin e pasojave shëndetësore duhet të bazohet:

1. Në shqyrtimin dhe vlerësimin e dokumenteve mjekësore që duhen të jenë pjesë e “Dosjes së Dëmit”:

- a) *Kartelat klinike të trajtimit spitalor të të dëmtuarit* (fotokopje e vulosur dhe firmosur nga përgjegjësi i zyrës së statistikës së institucionit).
- b) *Kartela mjekësore personale e shërbimit ambulator të lagjes ku banon i dëmtuari* (fotokopje e vulosur dhe firmosur nga përgjegjësi i zyrës së statistikës së institucionit).
- c) *Epikriza zyrtare të ndryshme apo konsulta mjekësore me firmën dhe vulën personale të specialistit përkatës.*
- d) *Raporte paaftësie Modular tip A dhe B, ose nga komisionet medikolegale apo nga KMCAP.*
- e) *Ro-grafi, Skaner, Rezonance manjetike dhe çdo dokument tjetër të lëshuara nga institucionet mjekësore, që mund ti disponojë i dëmtuari.*
- f) *Akt-ekspertimi zyrtar i mjekësisë ligjore.*
- g) *Të dhënat e ekzaminimeve plotësuese, ose konsultave specialistike, krahas pasqyrit në akt duhet ti bashkëlidhet akti i vlerësimit.*

2. PARIMET METODOLOGJIKE TË PËRCAKTIMIT TË KOEFICIENTIT TË PAAFTËSISË

- Caktimi i përqindjeve bëhet në mënyrë të përshkallëzuar nga 0 deri 100% (totali nuk mund ta tejkalojë 100%-in).
- Në raste të veçanta, kur pasojat e dëmtimeve trupore ndërthuren me pasojat nga një ngjarje të vjetër aksidentale e të dëmtuarit, vlerësimi duhet të bëhet duke zbritur përqindjen e mëhershme të zvogëlimit të aktivitetit jetësor.
- Te pasojat e dëmtimeve të shumëfishta që mund të jenë njëkohësisht të pranishme në regjione të ndryshme të trupit (politraumat) si në kokë, krahë apo gjymtyrë, përqindja e përgjithshme llogaritet duke filluar nga pasoja që ka përqindjen më të lartë, dhe më pas përqindjet vijuese caktohen duke u bazuar në rregullin në formulën e përcaktuar në këtë kapitull.
- Përqindjet e dëmtimit të gishtave mbledhen matematikisht.
- Kur vlera del me presje dhjetore shifra rrumbullakoset me numërorin më lart (p.sh; 10.1 rrumbullakoset 11).

3. Metoda për llogaritjen e paaftësisë së përhershme

Vlerësimi në përqindje do të bëhet sipas artikujve të paraqitur në tabelën 2.

Në rastet e disa dëmtimeve trupore do të bëhet përllogaritja e Humbjes të Aftësisë për Punë me Metodën Gjeometrike, duke bërë renditjen nga përqindja më e lartë deri tek më e ulëta, sipas formulës më poshtë:

Formula: $1 + 1/2 + 1/4 + 1/8$ etj..

- 1 Është Dëmtimi i Parë i Plotë që korrespondon me përqindjen më të lartë
- $\frac{1}{2}$ Është Dëmtimi i Dytë që korrespondon me përqindjen e dytë më të lartë (nëse ka dëme të tjera)
- $\frac{1}{4}$ Është Dëmtimi i Tretë që korrespondon me përqindjen e tretë më të lartë (nëse ka dëme të tjera)
- $\frac{1}{8}$ Është Dëmtimi i Katërt që korrespondon me përqindjen e katërt më të lartë (nëse ka dëme të tjera).

Nëse ka dëmtime të tjera vazhdohet formula sipas progresionit në zbritje.

Tabela nr. 2

“SHKALLA E HUMBJES TË AFTESISË TË PËRHERESHME NË PUNË

Përmbajtja

Art. 1 Pasojat e dëmtimeve traumatike të Kokës

Pika 1.1. Sekuelat në SNQ (kraniocerebrale)

Pika 1.2. Sekuelat pas dëmtimit të nervave kranialë

Art. 2 Pasojat e dëmtimeve traumatike të Fytyrës

Pika 2.1. Sekuelat në aparatin oftalmologjik

Pika 2.2. Sekuelat në aparatin otorinolaringologjik

Pika 2.3. Sekuelat në aparatin stomatologjik

Art. 3 Pasojat e dëmtimeve traumatike të Krahavorit

Pika 3.1. Sekulat në aparatin e frymëmarrjes

Pika 3.2. Sekuelat në aparatin e zëmrës dhe enëve të gjakut

Art. 4 Pasojat e dëmtimeve traumatike të barkut

Pika 4.1 Sekuelat në aparatin e tretjes

Pika 4.2. Sekuelat në aparatin urinar

Pika 4.3. Sekulat në aparatin riprodhues

Art. 5 Pasojat e dëmtimeve traumatike të sistemit osteo-artikular

Pika 5.1. Sekuelat në gjymtyrët e sipërme

Pika 5.2. Sekuelat në gjymtyrët e poshtme

Pika 5.3. Sekuelat e dëmtimeve të nervave të gjymtyrëve të sipërme dhe të poshtme.

Pika 5.4. Sekuelat në shtyllën kurizore (medula dhe vertebrat)

Pika 5.5. Sekuelat në baçin (pelvisi)

Art. 6 Pasojat e dëmtimeve traumatike të lëkurës dhe flokëve

Art.1 Pasojat e dëmtimeve traumatike të kokës

Pika 1.1. Sekuelat në SNQ (kranio- cerebrale)

1.1.1. Lëndime të rënda morfologjike të trurit:

- a) Gjendje klinike vegjetative (dekortikimi trunor).....**100%**
- b) Tetraplegjia dhe triplegjia me humbje të plotë të veprimeve të pavarura për të kryer aktivitete të nevojave jetësore (varesi e plotë nga të tjerët).....**90%**

1.1.2. Lëndime të rënda morfologjike të trurit me pasojë të deficiteve motore:

- a) Hemiplegjia komplete me afazi..... **90%**
- b) Hemiplegji komplete pa afazi.....**75%**
- c)Paraplegji.....**70%**
- d) Monoplegji.....**40%**

Shënim: *Për Tetraparezen, triparezen, hemiparezen, paraparezen dhe monoparezen caktohet për analogji gjer në 2/3 e përqindjes të paaftësisë të caktuar për atë lloje paralize. Vlerësimi te jetë i mbështetur nga specialisti i fushës përkatëse.*

1.1.3. Epilepsitë me humbje të vetëdijes, që nuk mund të kontrollohet nga terapia, me përkeqësim fizik dhe mendor, me atake disa herë në javë**65%**

1.1.4. Epilepsitë me humbje të vetëdijes, që kontrollohen me vështirësi nga terapia, me atake disa herë në muaj.....**40%**

1.1.5. Epilepsitë me humbje të vetëdijes, që kontrollohen mirë nga terapi.....**20%**

1.1.6. Epilepsitë pa humbje të vetëdijes, me atake të thjeshta fokale, të diagnostikuara dhe konfirmuara sipas llojit të atakut, shpeshtësisë dhe me efekte ansore gjatë mjekimit.....**15%**

1.1.7. Lëndim morfologjik i trurit me funksion të dëmtuar cerebral (marramendje, çrregullim të baraspeshës gjatë qëndrimit në këmbë dhe në ecje).....**30%**

1.1.8. Gjendje pas Hematomë e operuar intracerebrale ose subdurale, si dhe kontuzioni cerebral, me çrregullime të vazhdueshme të funksioneve të sistemit nervor vegjetativ,.....**30%**

1.1.9. Gjendje pas trepanacionit të kafkës, gjendje pas hematomes epidurale të operuar, gjendje pas frakturës së bazës ose të kubesë së kafkës e pa operuar.....**10%**

1.1.10. Sindroma Parkinsoniane

a) e formës së lehtë.....**30%**

b) e formës së mesme.....**50%**

c) e formës së rëndë.....**70%**

1.1.11. Sindroma pseudobulbare**60%**

1.1.12. Sindroma cerebelare:

a) unilaterale**20%**

b) bilaterale**40%**

1.1.13. Meningiti post traumatik me kriza të dhimbshme, radikuloalgji, çrregullime të karakterit.....**20%**

1.1.14. Sindromi pas tronditjes së trurit (post commotio cerberi) të konfirmuar në vijimësi me EEG, ekzaminime otovestibulare dhe oftamologjike**10%**

Shënim:

1. Për pikat e mësipërme nga 1.1.1 deri në 1.1.13, koeficienti i paaftësisë në %, nuk mund të jepet pa kaluar të paktën 6 muaj nga momenti i dëmtimit.

2. Tek dëmtimet e shumëfishta të trurit, % e paaftësisë nuk mbledhet, por përqindja caktohet vetëm sipas një pike që është më e përshtatshme për të dëmtuarin.

3. Të gjitha format e epilepsisë duhet të jenë të verifikuara në mënyrë spitalore ose ambulatorie me aplikimin e metodave bashkëkohore të diagnostikimit.

Pika 1.2. Pasojat pas dëmtimit të nervave kraniale:

1.2.1. Dëmtim e n.olfaktorius (i nuhatjes), anosmia.....**5%**

1.2.2. Paralize e n.trigeminus e njëanshme.....**15%**

1.2.3. Paralizë e n.trigeminus e dyanshme.....**30%**

1.2.4. Paralizë e n.facial e njëanëshme.....**20%**

1.2.5. Paralizë e n.facial e dyanëshme.....**45%**

1.2.6. Paralizë i n.statoakustik me shurdhim të njëanshëm.....**15%**

1.2.7. Paralizë i n.statoakustik me shurdhim të dyanshëm.....**50%**

1.2.8. Dëmtim i n.glosofaringeal me pengesa në gëlltitje.....	10%
1.2.9. Paralizë e n.hipoglosal	10%

Art. 2. Pasojat e dëmtimeve traumatike të fytyrës

Pika 2.1. Sekuelat në aparatit oftalmologjik

2.1.1. Humbja e plotë e shikimit në të dy sytë.....	90%
2.1.2. Humbja e plotë e shikimit në njërin sy.....	35%
2.1.3. Zvogëlimi i shikimit për çdo të dhjetën e mprehtësisë së të pamurit.....	2,5%

Shënim: Në qoftë se në syrin tjetër të të pamurit është dobësuar mbi 3/10-at, për çdo të dhjetën pasuese të zvogëlimit të shikimit në syrin e dëmtuar, përllogaritet 5%. Vlerësimi do jetë i njëjtë si për myopine dhe për hypermetropine. Për llogaritet me 2.5% për çdo të dhjetën e zvogëlimit të mprehtësisë së shikimit, por nuk mund të tejkalojë 85%.

2.1.4. Diplopia e pariparueshme e dëmtimit të syrit.....	25%
2.1.5. Lëndimi i kapakëve të syrit.....	10%
2.1.6. Ptoza (varësia nga kufizimi i fushës vizive).....	10%
2.1.7. Lëndimi i aparatit lotor.....	10%
2.1.8. Afakia e njëanshme.....	10%
2.1.9 Afakia biladerale	20%
2.1.10. Pseudofakia e njëanshme.....	2.5%
2.1.11. Pseudofakia e dyanshme.....	5%
2.1.12. Midriaza (dhe/ose çrregullimi i akomodimit dhe konvergjencës).....	5%
2.1.13. Ngushtimi koncentrik i fushës vizive në pjesën e mbetur të syrit:	
a) Deri në 30 shkallë të fushës vizive periferike.....	20%
b) Deri në 10 shkallë të fushës vizive periferike.....	15%
c) Deri në 5 shkallë të fushës vizive periferike.....	10%
2.1.14. Ngushtimi koncentrik i fushës vizive në njërin sy:	
a) Deri në 30 shkallë të fushës vizive periferike.....	20%
b) Deri në 5 shkallë të fushës vizive periferike	10%
2.1.15. Skotomi qendrore në fushën vizive:	
a) Në njërin sy.....	25%
b) Në të dy sytë.....	70%
2.1.16. Kuadrantanopsia sipas tipit.....	10 %

2.1.17. Skotomet paraqëndrore dhe jukstaqendrore me mprehtësi të ruajtur :

a) Në njërën sy.....10%

b) Në të dy sytë.....15%

2.1.18. Hemianopsitë (varësisht nga lloji, përfshirja si dhe nga dëmtimi i shikimit

në pjesën qendrore të fushës vizive)..... 50%

Shënim:

1. *Përcaktimi i mprehtësisë së shikimit pas operimit, bëhet jo më përpara se 6 muaj nga data e operacionit .*

2. *Në se ekzistojnë më shumë se një pasojë, pas dëmtimit të syrit, ato nuk mblidhen, por merret në përcaktim vetëm një pasojë, ajo që ka % më të lartë.*

Pika 2.2. Pasojat e dëmtimeve të dëgjimit, hundës dhe zërit (Otorinolaringologjia)

2.2.1. Humbja e plotë e dëgjimit:

a) E dyanshme.....60%

b) E njëanshme.....15%

2.2.2. Shurdhimi i plotë i njëanshëm me reaksion të shuar kalorik të organit

vestibular në atë vesh.....20%

2.2.3. Shurdhim i plotë i dyanshëm me reaksion të ruajtur kalorik të organit

vestibular në të dy anët, sipas Floëler-Sabine:

a) 20% deri në 30%.....5%

b) 31% deri në 60%.....10%

c) 61% deri në 85%.....20%

2.2.4. Shurdhim i plotë i dyanshëm me reaksion të shuar kalorik të organit vestibular në

të dy anët sipas Floëler-Sabine:

a) 20% deri në 30%.....10%

b) 31% deri në 60%.....20%

c) 61% deri në 85%.....30%

2.2.5. Shurdhim i rëndë i njëanshëm me reaksion të ruajtur kaorik të organit

vestibular, me humbje dëgjimi 90-95 decibel.....10%

2.2.6. Shurdhim i rëndë i njëanshëm me reaksion të shuar kalorik të organit

vestibular, me humbje dëgjimi 90-95 decibel.....12%

2.2.7. Tinitus atrium (ushtima në vesh), e izoluar (si pasojë e traumës).....5%

2.2.8. Dëmtim i dyanshëm i organit vestibular, me pengesa objektive:	
a) Dëmtim jo i plotë (me funksion pjesërisht të ruajtur).....	10%
b) Dëmtim i plotë (me reaksion të shuar).....	25%
2.2.9. Dëmtim i njëanshëm i organit vestibular	
a) Jo i plotë	5%
b) I plotë	10%
2.2.10. Atake beninje paroksizmale të marramendjes.....	3%
2.2.11. Mbyllja e plotë (pakalueshmeria) e vrimave të hundës.....	10%
2.2.12. Mbyllja e pjesshme e vrimave të hundës	8%
2.2.13. Mbyllja e plotë (pakalueshmeria) e njërës vrimë të hundës.....	5%
2.2.14. Afonia.....	30%
2.2.15. Disfonia në shkallë të rëndë.....	10%
2.2.16. Disfonia në shkallë të lehtë.....	5%
2.2.17. Humbja e plotë e laringut me trakeostome të përhershme.....	50%
2.2.18. Humbja e hundës e pjesshme.....	15%
2.2.19. Humbja e hundës e plotë	35%
2.2.20. Humbja e nuhatjes	10%
2.2.21. Humbja e pjesshme e llapës së veshit.....	5%
2.2.22. Humbja e plotë e një llape te veshit	10%
2.2.23. Humbja e plotë e të dy llapave të veshëve	20%

Pika 2.3. Pasojat e dëmtimeve të lëkurës së fytyrës dhe zgavrës së gojës (Stomatologjia)

2.3.1. Cikatrice (Vraje), të shumta, sipërfaqësore, të vijëzuara dhe të hiperpigmentuara	
që shëmtojnë fytyrën por pa çrregullime funksionale.....	15%
2.3.2. Cikatrice hipertrofike (keloide) të shoqëruar me çrregullime funksionale:	
ngushtimi gojës, i vrimës së syrit, deformim i hundës	20%
2.3.3. Humbja traumatike e të gjithë dhëmbëve	20%
2.3.4. Humbja e një dhëmbi llogaritet	1%, ndërsa për dhëmbët prerës.....1.5%
2.3.5.. Dëmtimet maksilo-faciale me hapje të kufizuar të gojës (distanca midis dhëmbëve	
të sipërm dhe atyre të poshtëm:	
a) Hapje e kufizuar e gojës deri 1 cm.....	30%

- b) Hapje e kufizuar e gojës nga 1-3 cm.....15%
- c) Hapje e kufizuar e gojës nga 3-4 cm.....8%

2.3.6. Pasojat në përthypje dhe kafshim:

- a) Në shkallë të lehtë.....6%
- b) Në shkallë të mesme.....10%
- c) Në shkallë të rëndë.....15%

2.3.7. Dëmtime deformuese në fytyrë nga frakturat e kockave të fytyrës dhe atyre maksilo-faciale postraumatike me pengesa funksionale:

- a) shkallë e lehtë.....5%
- b) shkallë e mesme.....15%
- c) shkallë e rëndë.....30%

2.3.8. Amputimi i gjuhës:

- a) Amputimi i 1/3..... 15%
- b) Amputimi i 2/325%
- c) Amputimi i plotë35%

Shënim: Prania e cikatricave (varjeve) në pjesët e dukshme të trupit, pa pengesa funksionale, konsiderohet si një çështje estetike-kozmetike. Shëmtimi në të vërtetë përbën një problem të mirëfilltë psikologjik, që bazohet në ndjenjat subjektive e individuale të dëmtuarit (dhimbje shpirtërore), sidomos kur ndodhet në një rreth shoqëror dhe mund të ndihet në vështirësi. Vlerësimi bëhet në përshtatje me moshën, gjininë, profesionin, lokalizimin e dëmtimit, madhësinë e dëmtimit, etj..

Art. 3 Pasojat e dëmtimeve traumatike të krahavorit

Pika 3.1. Sekulat në aparatin e frymëmarrjes

3.1.1. Dëmtimet e trakesë:

- a) Gjendja pas trakeotomisë për shkak të indikacioneve vitale pas dëmtimit.....5%
- b) Stenoza e trakesë pas dëmtimit të fytit dhe pjesës fillestare të trakesë.....10%

3.1.2. Stenoza e trakesë për shkak të bartjes së përhjetshme të kanjules.....60%

3.1.3. Dëmtimet e brinjëve:

- a) thyerja e më së paku dy brinjëve e shëruar me largim ose thyerja e dërrasës së gjoksit e shëruar me largim.....5%
- b) thyerja e tri e më shumë brinjëve e shëruar me largim pa zvogëlim të ventilimit të mushkërive të tipit restriktiv.....gjer në 10%

3.1.4. Gjendja pas torakotomisë.....gjer në **10%**

Shënim: Për thyerjen e një brinje nuk jepet paaftësi e përhershme.

3.1.5. Zvogëlimi i funksionit të mushkërive si pasojë e thyerjeve serike të brinjëve apo dëmtimeve penetruese të kafazit të krahërorit, adezioneve postraumatike apo hemotoraksit dhe pneumotoraksit, kapaciteti vital i zvogëluar:

- a) në shkallë të lehtë, 20 gjer 30%**15%**
- b) në shkallë të mesme, 31 gjer 50%**30%**
- c) në shkallë të rëndë, më shumë se 50%.....**35%**

3.1.6. Fistula pas empiemit**15%**

3.1.7. Abcesi kronik i mushkërive**25%**

3.1.8. Humbja e plotë e një mushkërie:

- a) E majta..... **20%**
- b) E djathta.....**35%**

3.1.9. Humbja e një lobi të mushkërisë.....**10%**

3.1.10. Humbja e njërit gji:

- a) gjer në moshën 50 vjeçare**10%**
- b) mbi moshën 50 vjeçare**5%**

3.1.11. Humbja e dy gjinjëve:

- a) gjer në moshën 50 vjeçare.....**25%**
- b) mbi moshën 50 vjeçare**10%**

Pika 3.2. Sekuelat në aparatin e zemrës dhe enëve të gjakut

3.2.1. Dëmtimet penetruese të zemrës:

- a) zemra me EKG normale**30%**
- b) zemra me EKG të ndryshuar**45%**

3.2.2. Ruptura e aortës së operuar:

- a) me protezë.....**10%**
- b) operimi endoskopik me graft**20%**

3.2.3. Rikonstrukcion i arterieve periferike:

- a) me vene**5%**
- b) me protezë**10%**

3.2.4. Dëmtim i venave dhe sistemit limfatik të shoqëruara me enjtje të këmbëve, dermanit

hipostatik dhe ulceracione**10%**

3.2.5. Dëmtim i venave dhe i sistemit limfatik të shoqëruar me ndjenjë të këmbëve të rënuara dhe enjtje.....10%

Art. 4 Pasoja e dëmtimeve traumatike të barkut

Pika 4.1. Sekuelat në aparatin e tretjes

4.1.1. Çrregullimet e gjëlltitjes:

- a) Në shkallë të lehtë (e verifikuar me Rg dhe endoskopi).....5%
- b) Në shkallë të rëndë (gjëlltitje vetëm e ushqimit të qullët).....15%
- c) Pamundësi e plotë e gjëlltitjes (Sonda ose gastrostoma e detyrueshme).....70%

4.1.2. Ngushtim i ezofagut:

- a) Në shkallë të lehtë (e verifikuar me endoskop).....5%
- b) Në shkallë të mesme (e verifikuar me endoskop).....10%
- c) Në shkallë të rëndë (e verifikuar me endoskop).....20%

4.1.3. Laparatomia dhe hernia:

- a) Vrraja operatore pas laparatomisë, ose hernia post traumatike e murit të barkut.....10%
- b) Hernia diafragmave recidivuese pas trajtimit kirurgjikal të hernisë
diafragmave posttraumatike30%

4.1.4. Dëmtimi i stomakut:

- a) me qepje.....15%
- b) me reseksion20%

4.1.5. Dëmtimet e zorrëve:

- a) Me qepje5%
- b) Me rezeksion (varësisht nga shkalla e rezeksionit dhe pasojave funksional).....10%

4.1.6. Dëmtimet e mëlçisë:

- a) Me qepje5%
- b) Me rezeksion 1-3 segmente10%
- c) Me rezeksion mbi 3 segmente15%
- d) Hepatektomia e majtë ose e djathtë25%
- e) Transplantimi i mëlçisë50%

4.1.7. Dëmtimi i pankreasit:

- a) Pankreatektomia distale15%
- b) Reseksioni i kokës së pankreasit30%

4.1.8. Humbja e shpretkës:	
a) gjer në moshën 20 vjeçare.....	20%
b) mbi moshën 20 vjeçare	15%
4.1.9. Anusi i kundërnatyrshëm (anus praeter naturalis) i përhershëm:	
a) Ileostoma	35%
b) Kolostoma	30%
4.1.10. Fistula sterkorale (stercoralis)	25%
4.1.11. Mospërmbajtja e fekaleve (incontinentia alvi):	
a) e pjesëshme	15%
b) e plotë	45%

Pika 4.2. Sekuelat në aparatën urinar

4.2.1. Humbja e një veshke me funksionim normal të veshkës tjetër	40%
4.2.2. Humbja e një veshke me dëmtim funksional të veshkës tjetër:	
a) në shkallë të lehtë gjer në 30% të dëmtimit të funksionimit.....	35%
b) në shkallë të mesme gjer në 50% të dëmtimit të funksionimit.....	50%
c) në shkallë të lartë mbi 50% të dëmtimit të funksionimit	70%
4.2.3. Dëmtimi (rupture e pjesshme) e veshkës me qepje.....	10%
4.2.4. Çrregullim i lëshimit të urinës për shkak të dëmtimit të uretres të shkallëzuar sipas Charriere:	
a) në shkallë të lehtë nën 18CH	5%
b) në shkallë të mesme nën 14CH.....	15%
c) në shkallë të rëndë nën 6 CH	30%
4.2.5. Dëmtimi i fshikëzës urinare me kapacitet të zvogëluar për çdo 1/3 e kapacitetit të zvogëluar	10%
4.2.6. Mospërmbajtja (inkontineca) e plotë urinare:	
a) tek meshkujt	40%
b) tek femrat	50%

4.2.7. Fistula urinare:

- a) uretrale20%
- b) perineale dhe vaginale30%

Pika 4.3. Sekulat në aparatın riprodhues

- 4.3.1. Humbja e një testisi gjer në moshën 60 vjeçare.....15%
- 4.3.2. Humbja e një testisi mbi në moshën 60 vjeçare.....5%
- 4.3.3. Humbja e dy testeve gjer në moshën 60 vjeçare40%
- 4.3.4. Humbja e dy testiseve mbi moshën 60 vjeçare.....15%
- 4.3.5. Humbja e penisit gjer në moshën 60 vjeçare50%
- 4.3.6. Humbja e penisit mbi moshën 60 vjeçare30%
- 4.3.7. Humbja e mitrës (histerektomia):
 - a) Në periudhën reproduktive35%
 - b) Pas menopazes10%
- 4.3.8. Humbja e tubit uterin dhe vezores në periudhën reproduktive
 - a) E njëanshme.....10%
 - b) E dyanshme.....20%
- 4.3.9. Dëmtimet e vulvës dhe vaginës që pamundësojnë bashkëjetesën gjer në moshën 60 vjeçare40%
- 4.3.10. Dëmtimet e vulvës dhe vaginës që pamundësojnë bashkëjetesën mbi moshën 60 vjeçare15%
- 4.3.11. Dëmtimet e nënës me fëmijë në bark bëhen duke vlerësuar vetëm dëmtimet e nënës nëse ka të tilla.

Art 5. Pasojat e dëmtimeve traumatike të sistemi osteo-artikular

Pika 5.1. Sekuelat në gjymtyrët e sipërme

Anesia Dominante Jo Dominante

5.1.1. Amputimet (gjymtyrët e sipërme)

- 5.1.1.1. Humbja e krahut në artikulacionin e shpatullës.....65%.....60%
- 5.1.1.2. Humbja e krahut mbi 2/3 -tën.....60%.....55%
- 5.1.1.3. Humbja e krahut nën 1/3 –tën.....55%.....50%
- 5.1.1.4. Humbja e parakrahut.....50%45%

5.1.1.5 Humbja e të dy krahëve në artikulacionin e shpatullave.....	90%
5.1.1.6. Humbja e të dy krahëve mbi nivelin e brylit	80%
5.1.1.7. Humbja e të dy parakrahëve.....	75%

5.1.2. Krah dhe Nyja e krahut

Anesia Dominante Jo Dominante

5.1.2.1. Ankiloza

a) në pozitë të pafavorshme funksionale.....	35%	30%
b) në pozitë të favorshme funksionale.....	30%	25%

5.1.2.2. Kontraktura e nyjes së krahut pas lëndimit të strukturave

kockore-ligamentoze :

a) në shkallë të lehtë (deri ne 1/3).....	5%	4%
b) në shkallë të mesme (deri ne 2/3).....	12%	10%
c) në shkallë të rëndë (mbi 2/3).....	20%	18%

5.1.2.3. Artroza posttramatike e nyjes së krahut me kufizim të lëvizjes:

a) në shkallë të lehtë (deri 1/3).....	10%	8%
b) në shkallë të mesme (deri 2/3).....	15%	13%
c) në shkallë të rëndë (mbi 2/3).....	25%	23%

5.1.2.4. Instabilitet i nyjes së krahut pas luksacionit.....

5.1.2.5. Ngjitje jo e rregullt e klavikulës.....

5.1.2.6. Pseudoartroza e klavikulës.....

5.1.2.7. Pseudoartroza e humerusit.....

5.1.2.8. Osteomieliti kronik i humerusit

5.1.2.9. Osteomieliti kronik i klavikulës

5.1.2.10. Endoproteza e nyjes së krahut

5.1.2.11. Luksacion i mbetur i nyjes akromioklavikulare

5.1.2.12. Luksacion i mbetur i nyjes sternoklavikulare

5.1.3 Bërryli dhe Parakrah

5.1.3.1. Ankiloza:

a) në pozitë të pafavorshme funksionale	30%	25%
b) në pozitë të favorshme funksionale.....	25%	20%

5.1.3.2. Kontraktura e nyjes së brrylit pas lëndimit të

strukturave kockore-ligamentoze :

a) në shkallë të lehtë (deri 1/3).....	5%	4%
b) në shkallë të mesme (deri 2/3).....	10%	8%
c) në shkallë të rëndë (mbi 2/3).....	20%	18%

5.1.3.3. Artroza posttraumatike e nyjes së brylit me kufizim të

lëvizjes së tyre:

a) në shkallë të lehtë (deri 1/3).....	10%	8%
b) në shkallë të mesme (deri 2/3)	15%	13%

c) në shkallë të rëndë (mbi 2/3).....	25%	23%
5.1.3.4. Rotacioni i zvogëlimit të parakrahut(pro/supinacion) :		
a) në shkallë të lehtë	5%	4%
b) në shkallë të mesme	8%	7%
c) në shkallë të rëndë	13%	11%
5.1.3.5. Osteomieliti kronik i njërës kockë të parakrahut.....	12%	12%
5.1.3.6. Osteomieliti kronik i të dy kockave të parakrahut.....	15%	15%
5.1.3.7. Pseudoartroza e radiusit ose ulnes	15%	15%
5.1.3.8. Pseudoartroza e dy kockave të parakrahut.....	25%	20%
5.1.3.9. Endoproteza e nyjes së brrylit	20%	18%
5.1.3.10. Instabiliteti i nyjes së brrylit nga raptura e ligamenteve		
kolaterale.....	13%	10%

5.1.4. Kyçi i dorës

Anesia Dominante Jo Dominante

5.1.4.1. Ankiloza:

a) në ekstension.....	15%	10%
b) në të njëjtin rafsh me parakrahun.....	20%	15%
c) në fleksion	30%	20%

5.1.4.2. Kontraktura të nyjes se kyçit të dorës:

a) në shkallë të lehtë	6%	4%
b) në shkallë të mesme	10%	8%
c) në shkallë të rëndë	20%	15%

5.1.4.3. Artroza postraumatike e kyçit të dorës me kufizim të lëvizjes se artikulacionit:

a) në shkallë të lehtë.....	10%	8%
b) në shkallë të meseme	15%	13%
c) në shkallë të rëndë	25%	23%

5.1.4.4. Endoproteza e kockës skafoide

8%.....7%

5.1.4.5. Pseudoartroza e kockës skafoide

10%.....8%

5.1.4.6. Endoproteza e kyçit të dorës

22%.....20%

5.1.4.7. Ngjitje jo e rregullt pas thyerjes së kockës I-re MC.....

4%.....4%

5.1.4.8. Ngjitje jo e rregullt e kockës II,III,IV dhe V të MC.....

3%.....3%

5.1.5. Shuplaka e dorës

Anesia Dominante Jo Dominante

5.1.5.1. Amputimi i shuplakës së dorës.....

50%.....45%

5.1.5.2. Amputimi i të dy shuplakave

75%

5.1.5.3. Amputimi i gishtit të madh të dorës:

a) me humbje të MC+PP+DP	30%	25%
b) me humbje të PP+DP	20%	18%
c) me humbje të DP	10%	9%

5.1.5.4. Amputim i gishtit të II-të deri V-të:

a) gishti tregues	12%	10%
b) gishti i mesëm dhe i vogël	8%	6%
c) gishti i unazës	4%	3%

Shënim: Për humbjen e një falange nga gishti II-V-të, caktohet 1/3 e përqindjes së humbjes së gishtit.

5.1.5.5. Amputim i të gjithë gishtave të dorës :

Anesia Dominante Jo Dominante

a) të njërës dorë.....	42%	40%
b) të dy duarve	70%	

5.1.5.6. Ankiloza e gishtit të madh në pozitë të favorshme:

a) në të dy nyjet e gishtit	15%	13%
b) në nyjen MCP (metakarpofalangeal)	8%	7%
c) në nyjen IP (interfalageale)	4%	3%

5.1.5.7. Ankiloza e të dy nyjeve të gishtit të madh në pozitë jo

funksionale (fleksion ose ekstension i plotë)	18%	15%
---	-----	-----

5.1.5.8. Ankiloza e gishtave të tjerë në pozitë të favorshme:

a) gishti tregues	6%	5%
b) gishti i mesëm	5%	4%
c) gishti i unazës	4%	3%
d) gishti i vogël	4%	3%

5.1.5.9. Ankiloza e gishtave të tjerë në pozitë jo funksionale:

a) gishti tregues	8%	7%
b) gishti i mesëm	7%	6%
c) gishti i unazës	6%	5%
d) gishti i vogël	6%	5%

5.1.5.10. Lëvizshmëria e zvogëluar në një nyjë të gishtit tregues:

a) në shkallë të lehtë	2.5%	2%
b) në shkallë të rëndë	3%	2.5%

5.1.5.11. Lëvizshmëria e zvogëluar në një nyjë të gishtit tregues :

a) në shkallë të lehtë	2%	1.5%
b) në shkallë të rëndë	3%	2.5%

5.1.5.12. Lëvizshmëria e zvogëluar në një nyjë të gishtave të tjerë:

a) në shkallë të lehtë	1%	1%
b) në shkallë të rëndë	1.5%	1.5%

Pika 5.2. Gjymtyrët e poshtëm

5.2.1. Amputimet

5.2.1.1. Humbja e të dyja kofshëve :

- a) pa mundësi trajtimi protetik**90%**
- b) me mundësi trajtimi protetik**70%**

5.2.1.2. Eksartikulimi i këmbës në kyçin e kofshës.....65%

5.2.1.3. Humbja e kofshës në 1/3 e sipërme, mbetja e papërshtatshme për protezë60%

5.2.1.4. Humbja e kofshës në 1/3 e sipërme, mbetja e përshtatshme për protezë50%

5.2.1.5. Egzartikulimi i gjurit.....40%

5.2.1.6. Humbja e dy nëngjunjëve (kërcinjët), mbetja e papërshtatshme për protezë..... 65%

5.2.1.7. Humbja e dy nëngjunjëve (kërcinjët), mbetja e përshtatshme për protezë.....60%

5.2.1.8. Humbja e nëngjurit (kërcirit) cungu i pa përshtatshëm për protezë.....45%

5.2.1.9..Humbja e nëngjurit (kërcirit) cungu i përshtatshëm për protezë.....40%

5.2.1.10. Humbja e të dy kërcive, cungu i përshtatshëm për protezë.....60%

5.2.1.11. Humbja e të dy kërcive, cungu i pa përshtatshëm për protezë.....75%

5.2.1.12. Humbja e të dyja shputave55%

5.2.1.13. Humbja e një shpute35%

5.2.1.14. Humbja e një shpute në vijën Chopari25%

5.2.1.15. Humbja e shputës në vijën Lisfranc30%

5.2.1.16. Amputimi transmetatarsal25%

5.2.1.17. Humbja e kockës së I-rë dhe V-stë metatarsale 5%

5.2.1.18. Humbja e kockës së II, III dhe IV-të metatatarzale, (per secilin)3%

5.2.1.19. Humbja e të gjithë gishtave të shputës së një këmbe20%

- 5.2.1.20.** Humbja e gishtit të madh të shputës:
- a) humbja nga nyja distale e gishtit5%
 - b) humbja e plotë e gishtit10%

5.2.1.21. Humbja e plotë e gishtave II-V, në shputë, për secilin2,5%

5.2.1.22. Humbja e pjesërishme e gishtave II-V, në shputë, për secilin1%

Shënim: Shtangimi i nyjeve intrafalangeale të gishtit II-V, në pozitë të shtrirë ose lëvizshmëria e zvogëluar e këtyre nyjeve nuk paraqet invaliditet.

5.2.2. Kofsha

5.2.2.1. Shtangimi i plotë i kyçit të kofshës në pozitë funksionale të volitshme.....30%

5.2.2.2. Shtangimi i plotë i kyçit të kofshës në pozitë funksionale të papërshtatshme40%

5.2.2.3. Shtangim i i plotë i të dy kyçeve të kofshës70%

5.2.2.4. Nxjerrja traumatike e vjetër e pa reponuar e kyçit të kofshës.....40%

5.2.2.5. Pseudoartroza e qafës së femurit me shkurtim45%

5.2.2.6. Artroza deformuese postraumatike e kyçit të kofshës pas thyerjes me lëvizje të zvogëluar të kyçit me verifikim të radiografive apo metodave dhe mjeteve të tjera bashkëkohore, krahasuar me të shëndoshin:

- a) në shkallët lehtë, zvogëlim gjer në 1/3 e lëvizshmërisë së nyjës, gjer.....15%
- b) në shkallë të mesme, zvogëlim gjer në 2/3 e lëvizshmërisë së nyjës25%
- c) në shkallë të rëndë, zvogëlim mbi 2/3 e lëvizshmërisë së nyjës.....5%

5.2.2.7. Endoproteza e kyçit të kofshës.....30%

5.2.2.8. Lëvizshmëri e zvogëluar e kyçit të kofshës krahasuar me të shëndoshin:

- a) në shkallët lehtë, zvogëlim gjer në 1/3 e lëvizshmërisë së nyjës, gjer10%
- b) në shkallë të mesme, zvogëlim gjer në 2/3 e lëvizshmërisë së nyjës.....15%
- c) në shkallë të rëndë, zvogëlim mbi 2/3 e lëvizshmërisë së nyjës25%

5.2.2.9. Pseudoartroza e femurit.....45%

5.2.2.10. Shërim jo i drejtë i thyerjes së femurit në këndin:

- a) 10-20 shkallë, gjer10%
- b) mbi 20 shkallë15%

5.2.2.11. Osteomioliti kronik me fistulë10%

5.2.2.12. Shenjat e mëdha dhe të thella në muskujt e kofshës dhe nëngjurit si dhe hernitë traumatike të muskujve të kofshës dhe nëngjurit pa çrregullim të funksionit të nyjës, gjer në10%

5.2.2.13. Ndryshimi cirkulator, pas dëmtimit të enëve të mëdha të gjakut në këmbë:

a) të nëngjurit, gjer në.....10%

b) kofshës, gjer në20%

5.2.2.14. Shkurtimi i këmbës si pasojë e thyerjes:

a) 2 – 4 cm, gjer në10%

b) 4 – 6 cm, gjer në15%

c) mbi 6 cm.....20%

5.2.3. Gjuri dhe Kërciri

5.2.3.1. Shtangim i gjurit:

a) në pozitë të përgjithshme funksionale (gjer në 10 shkallë) të fleksionit..... 25%

b) në pozitë të papërshtatshme funksionale35%

5.2.3.2. Artroza deformuese e gjurit pas lëndimit të pjesëve nyjore me lëvizshmëri të zvogëluar, me verifikim të radiografive apo metodave dhe mjeteve bashkëkohore, të krahasuar me të shëndoshin:

a) në shkallët lehtë, zvogëlim gjer në 1/3 e lëvizjes (91° - 135°), gjer.....15%

b) në shkallë të mesme, zvogëlim gjer në 2/3 e lëvizjes(46° - 90°).....20%

c) në shkallë të rëndë, zvogëlim mbi 2/3 e lëvizjes (0° - 45°),.....30%

5.2.3.3. Lëvizshmëri e zvogëluar e nyjës së gjurit, krahasuar me të shëndoshin:

a) në shkallët lehtë, zvogëlim gjer në 1/3 e lëvizjes (91° - 135°), gjer10%

b) në shkallë të mesme, zvogëlim gjer në 2/3 e lëvizjes (46° - 90°),15%

c) në shkallë të rëndë, zvogëlim mbi 2/3 e lëvizjes (0° - 45°),.....20%

5.2.3.4. Fleksion i zvogëluar i gjurit për më pak se 15 shkallë.....5%

5.2.3.5. Lëshim i gjurit pas lëndimit të kapsulës dhe aparatit ligamentoz, krahasuar me të shëndoshin:

a) tolerim në një drejtim, gjer.....10%

b) tolerim në dy drejtime15%

c) tolerim i plotë (bartje e përhershme e aparatit ortopedik) 40%

5.2.3.6. Endoproteza e gjurit.....	25%
5.2.3.7. Dëmtimi i meniskusit me pengesa, përsëritëse ose gjendja pas largimit operativ të meniskut	5%
5.2.3.8. Trup artikular i lirë në nyjë i krijuar pas dëmtimit.....	5%
5.2.3.9. Pengesa funksionale pas largimit të patellës (kupës së gjurit):	
a) patella e larguar pjesërisht	5%
b) patella e larguar tërësisht	15%
5.2.3.10. Sinoviti traumatik i përsëritur i gjurit dhe hemartroza / ose condromalicia traumatike e patelës	10%
5.2.3.11. Pseudoartroza e tibies	30%
5.2.3.12. Shërim jo i plotë i thyerjes së nëngjurit me deformim valgus, varus ose recurvatus, krahasuar me të shëndoshin:	
a) prej 5 – 15 shkallë	10%
b) mbi 15 shkallë	15%
5.2.3.13. Osteomielit kronik i tibies.....	15%
5.2.3.14. Osteomielit kronik o fibules ose pateles.....	10%
5.2.3.15. Gjendje pas ruptures së tendinit të Achilit.....	10%
5.2.4. Kyçi i këmbës dhe shputa	
5.2.4.1. Ankiloze e artikulacionit të këmbës :	
a) në pozitë funksionale.....	15%
b) në pozitë jo funksionale (fleksioni plantar mbi 10 shkallë)	20%
5.2.4.2. Lëvizshmëri e zvogëluar (kontraktura) e artikulacionit të këmbës :	
a) në shkallët lehtë, zvogëlim gjer në 1/3 e lëvizshmërisë së nyjës,	5%
b) në shkallë të mesme, zvogëlim gjer në 2/3 e lëvizshmërisë së nyjës	10%
c) në shkallë të rëndë, zvogëlim mbi 2/3 e lëvizshmërisë së nyjës	15%
5.2.4.3. Artroza posttraumatike e artikulacionit të këmbës me kufizim lëvizjeve:	
a) në shkallë të lehtë	10%
b) në shkallë të mesme	15%
c) në shkallë të rëndë	25%
5.2.4.4. Endoproteza e artikulacionit të këmbës.....	25%

5.2.4.5. Instabilitet i artikulationit pas demtimit ligamentoz (MR-CT-UZ).....10%

5.2.4.6. Ankiloza:

- a) në nyjen Chopart4%
- b) në nyjen Lisfranc4%

5.2.4.7. Ankiloza:

- a) e nyjes së MTP të gishtit të madh 7%
- b) e nyjes IP të gishtit të madh4%
- c) e të dy nyjeve në pozitë flektore10%
- d) e gishtit II-V në pozitë ekstenzore1%
- e) e gishtit II-V në pozitë flektore1.5%

5.2.4.8. Zgjerim traumatik i morsetës maleolare, nga dëmtimi kockor-ligamentoz.....15%

5.2.4.9. Deformimi posttraumatik i shputës, pes excavatus, pes planovalgus, pes equinus, pes varus:

- a) në shkallë të lehtë, gjer në.....10%
- b) në shkallë të rëndë.....20%

5.2.4.10. Deformimi i kalkaneusit pas thyerjes shtypëse , 15%

5.2.4.11. Deformimi i talusit pas thyerjes pa artrozë deformuese, të nyjes talokrurale20%

5.2.4.12. Thyerjet e izoluara të kockave të tarsale pa ndonjë deformim të madh.....5%

5.2.4.13. Deformimi i një ashti metatarsal pas thyerjes për secilin (por jo më shumë se 10%)..3%

5.2.4.14. Deformimi më i madh i metatarsusit pas thyerjes së kockës metatarzale, gjer.....10%

5.2.4.15. Shtangim i plotë i nyjës distale të gishtit të madh2,5%

5.2.4.16. Shtangim i plotë i nyjës proksimale të gishtit të madh ose të nyjeve.....5%

5.2.4.17. Shtangim i nyjës proksimale të gishtërinjve II-V, për secilin gisht1%

5.2.4.18. Deformimi ose shtangimi i gishtit II-V, në këmbë të mbledhur (digitus flexus), për secilin gisht1,5%

5.2.4.19. Defekte të mëdha në thembër ose taban pas lëndimit të pjesëve të buta:

- a) sipërfaqja gjer 1/2 e tabanit, gjer10%
- b) sipërfaqja mbi 1/2 e tabanit, gjer15%

Shënim: Në rastet e vlerësimit të konsolidimit të frakturave, ekzaminimi duhet kryhet jo më parë se 6 muaj pas aksidentit.

Pika 5.3. Pasojat pas dëmtimit të nervave periferike të gjymtyrëve:

5.3.1. Paralizë e pleksusit brakial.....	50%
5.3.2. Paralizë e pjesshme e pleksusit brakial(Erb ose Klumpke).....	35%
5.3.3. Paralizë e n.aksilar.....	15%
5.3.4. Paralizë e n.radial.....	25%
5.3.5. Paralizë e n.median.....	20%
5.3.6. Paralizë e n.ulnar.....	15%

Shënim: Përqindjet e mësipërme i referohen dorës dominante, për dorën jo dominante përqindja ulet me 5%.

5.3.7. Paralizë e n.femoral e njëanshme	15%
5.3.8. Paralizë e n.femoral e dyanshme.....	25%
5.3.9. Paralizë e n.tibial e njëanshme.....	20%
5.3.10. Paralizë e n.tibial e dyanshme.....	30%
5.3.11. Paralizë e n.peroneus e njëanshme.....	20%
5.3.12. Paralizë e n.peroneus e dyanshme.....	30%
5.3.13. Paralizë e n.gluteal e njëanshme.....	10%
5.3.14. Paralizë e n.gluteal e dyanshme.....	15%
5.3.15. Paralizë e n.ishiatik i njëanshem.....	30%
5.3.16. Paralizë e n.ishiatik i dyanshem.....	40%

Shënim: Për pareze të nervave caktohet maksimalisht gjer në ½ e invaliditetit të caktuar për paralizë të atij nervi.

Pika 5.4. Sekuelat në shtyllën kurrizore (Medula dhe Vertebrat)

5.4.1. Pasojat (sekuelat) motorike dhe sensomotore me origjinë medulare :

5.4.1. Tetraplegji e plotë nga vertebra C2 deri te C6.....	100%
5.4.2. Tetraplegji e plotë nën vertebren C6.....	95%
5.4.3. Paralizë e plotë e gjymtyrëve të poshtëm (paraplegji) me humbje të kontrollit të sfinktereve.....	75%
5.4.4. Paralizë e plotë e gjymtyrëve të poshtëm(paraplegji) me kontroll të ruajtur t sfinktereve.....	60%

5.4.5. Tetrapareza, pacienti lëviz me ndihmën e të tjerëve.....	70%
5.4.6. Tetrapareza, pacienti lëviz pa ndihmën e të tjerëve.....	30%
5.4.7. Tripareza, pacienti lëviz me ndihmën e të tjerëve.....	60%
5.4.8. Tripareza, pacienti lëviz pa ndihmën e të tjerëve.....	25%
5.4.9. Parapareza, pacienti lëviz me ndihmën e të tjerëve.....	45%
5.4.10. Parapareza, pacienti lëviz pa ndihmën e të tjerëve.....	15%

5.4.2. Pasojat e dëmtimeve të vertebrave.

5.4.1. Zvogëlim i lëvizshmërisë dhe dhimbjet pas dëmtimit të indeve të buta të qafës, pa instabilitet.....	3%
--	----

5.4.2. Zvogëlim i lëvizshmërisë pas thyerjes së vertebrave të qafës (pa dëmtim të medules):

a) në shkallë të lehtë	5%
b) shkallë të mesme	10%
c) shkallë të rëndë	20%

5.4.3. Lëvizshmëri e zvogëluar e shtyllës kurrizore pas frakturave të vertebrave të regjionit torakal :

a) në shkallë të ultë,	5%
b) shkallë të mesme,.....	7%
c) shkallë të rëndë,	10%

5.4.4. Lëvizshmëri e zvogëluar e shtyllës kurrizore pas frakturave të vertebrave të regjionit lumbar:

a) në shkallë të ulur.....	5%
b) shkallë të mesme,	10%
c) shkallë të rëndë,	25%

5.4.5. Thyerje e vazhdueshme (serike) e tre ose më shumë zgjatimeve spinoze,	5%
--	----

5.4.6. Thyerje e vazhdueshme (serike) e tre ose më shumë zgjatimeve transverse,	8%
---	----

5.4.7. Koksigodinia posttraumatike	5%
--	----

Pika 5.5. Kockat e legenit (Pelvisi)

5.5.1. Thyerjet e shumëfishta të kockave të legenit me deformim të rëndë ose me denivelim të nyjeve sakro-iliake dhe pubike	30%
---	-----

5.5.2. Simfizioliza me largim horizontal dhe / ose vertikal:

- a) me madhësi 1 cm10%
- b) me madhësi 2 cm15%
- c) me madhësi mbi 2 cm25%

5.5.3. Thyerja e njërës kockë të illiumit me largim 10%

5.5.4. Thyerja e të dy kockave të illiumit me largim15%

5.5.5. Thyerja e kockës pubike ose ischiadike me largim10%

5.5.6. Thyerje e dy kockave pubike ose ischiadike me largim20%

5.4.7. Thyerja e kockës sakrale me largim10%

5.5.8. Thyerja e kockës kokcigeale:

- a) me largim ose me fragment të thyer i larguar kirurgjikisht5%
- b) e larguar në mënyrë operative10%

Shënim: Thyerjet e kockave të legenit (pelvikut) që janë ngjitur pa largim e pa pengesa funksionale objektive, nuk caktohet invaliditet.

Art. 6 Pasojat traumatike të lëkurës nga djegiet dhe flokëve

6.1. Vrajat (cikatricet) e thella në trup pas djegieve apo defekteve pa pengim të motilitetit:

- a) gjer në 10% të sipërfaqes trupore, gjer në5%
- b) gjer në 20% të sipërfaqes trupore, gjer në10%
- c) mbi 20% të sipërfaqes trupore, gjer në15%

6.2. Vrajat (cikatricet) e thella në trup pas djegieve apo defekteve me pengesa të motilitetit:

- a) gjer në 10% të sipërfaqes trupore, gjer në.....10%
- b) gjer në 20% të sipërfaqes trupore, gjer në.....20%
- c) mbi 20% të sipërfaqes trupore, gjer në30%

6.3. Humbja e flokëve tek meshkujt:

- a) 1/3 e sipërfaqes së flokëve5%
- b) 1/2 sipërfaqes së flokëve10%
- c) krejt flokët30%

6.4. Humbja e flokëve tek femrat:

- a) 1/3 e sipërfaqes së flokëve10%

- b) 1/2 sipërfaqes së flokëve**20%**
c) krejt flokët**40%**